

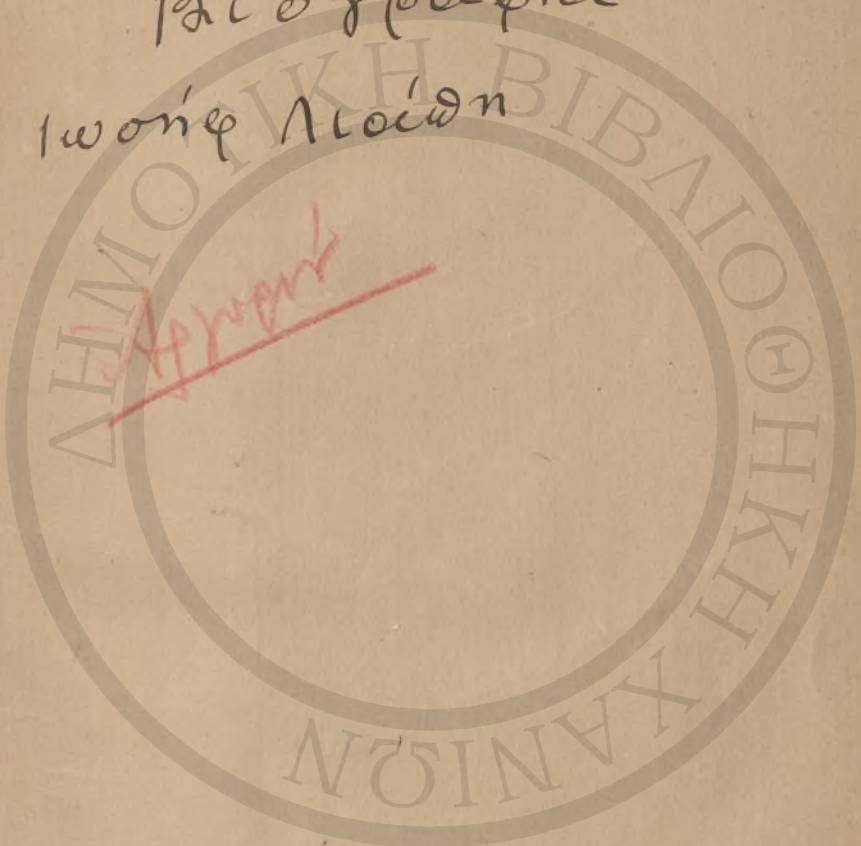
92
ΛΙΑ

Μ.Κ. ΑΡΓΥΡΙΟΥΣ Κ.Κ.
ΡΟΥΜΠΕΝ
ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΗΡΩΟΣ
ΤΩΝ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΓΩΓΩΝ
ΙΩΣΗΦ ΛΙΑΤΗ

92
ΛΙΑ

Βιβλιογραφία
Ιωσήφ Λοΐδης

~~Αρχειο~~

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΗΡΩΟΣ ΤΩΝ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΙΩΣΗΦ ΛΙΑΠΗ

ΜΕΤΑ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΟΙΗΜΑΤΙΩΝ

ΓΠΟ

Μ. Ν. ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΚΑΙ Ι. Κ. ΡΟΥΜΠΕΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ - ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΥ Ε.

1894

αι-
αι-
ν και
νωμέ-
ρίας εν
κοποι εις
αι μόνη ήτο

92
21A

ΤΙΜΗ ΓΡ. Δ. 8

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 — ΧΑΝΙΩΝ —
 ΛΣΣ Φ. 19581
 Χρονολ. Εισαγ. 18.3.1963
 ΕΙΣΙΚΟΤΗΣ Βιογραφ. Κρητ.
 Αριθ. 90 / ΛΙΑ

ΤΩ:
 ΦΙΛΟΓΕΝΕΣΤΑΤΩ
 ΚΑΙ
 ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΔΙ

ΣΕΒΑΣΜΟΥ, ΥΠΟΛΗΨΕΩΣ
 ΚΑΙ
 ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ
 ΕΝΕΚΕΝ

ΑΝΑΘΗΘΗΣΙ
 ΟΙ ΠΟΝΗΣΑΝΤΕΣ

ΝΩΣΙΝΑΝΙΩΝ

ω-
 αι-
 εν και
 νωμέ-
 ρίας εν
 κοποι εις
 αι μόνη ήτο

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Θὰ ἀπηγγείτο οὐχὶ ὀλίγος χρόνος καὶ οὐχὶ μικρὰ δαπάνη, ὅπως γράψῃ τις ἱστορίαν ὀλόκληρον ὀγκώδη ὑπὲρ τοῦ ἀετοῦ τῶν βουνῶν, ὑπὲρ τοῦ λεοντοθύμου καὶ καρτερικοῦ, ὑπὲρ τοῦ γενναίου ὄσον καὶ σώφρωνος ἀνδρὸς, τοῦ ἀειμνήστου Ἰωσήφ Διάπης, οὗ τὸ νῆμα τῆς ζωῆς ἀώρως χεὶρ δολία λάθρα ὑπείσδησασα ἀπέκοψεν. Οὐχ ἤττον, οὐχὶ μόνον ζώντων, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα θεόν νὰ ἐξυμνῶνται αἱ ἀρεταὶ ἐκείνων, αἵτινες πιστῶς τὴν πατρίδα ὑπηρέτησαν καὶ γενναίως ὑπὲρ αὐτῆς ἐμάχησαν, καὶ οὐδὲ νὰ παύηται ἀναφερόμενοι μεθ' ὑπερηφανείας καὶ ἀκροῦ σεβασμοῦ τὰ ὀνόματα ἀνδρῶν ἐναρέτων, γενναίως ἀγωνισθέντων, ἵνα τὴν ἀγαπητὴν τῶν πατρίδα ἐλευθερώσωσιν.

Ὁ Διάπης ζῶν τί ἐπεθύμει ἄλλο, ἢ νὰ ἴδῃ ἐλευθέραν τὴν πατρίδα του; διατί ἐπεθύμει νὰ ζῆ ἢ διὰ τὴν πατρίδα του; Ἄρα ὁ Ἰωσήφ Διάπης ἔζη οὐχὶ δι' ἑαυτὸν, ἀλλὰ δι' ἄλλους, ὑπέστη τόσα δεινὰ, οὐδέλωσ αἰσθανόμενος αὐτὰ, διατί; ἵνα ἴδῃ αὐτὴν πολυφύλητον καὶ βαρυσυλοῦσαν Πατρίδα του ἡμέραν τινὰ ἀναγεινωμένην, νὰ ἴδῃ πνέουσαν τὴν αὔραν τῆς ἐλευθερίας ἐν αὐτῇ. Ὅλοι, ὅλοι οἱ ὑψηλοὶ τοῦ δυστήνου σκοποὶ εἰς τοῦτο, καὶ μόνον, ἀποβλέπον, αὐτῇ, αὐτῇ καὶ μόνῃ ἦτο

ἡ ἐπιθυμία του, ὁ πόνος του, ὁ σκοπός του, αὐτὴ ἡ ζωὴ του, αὐτὸ, αὐτὸ ἦτο τὸ πᾶν δια τὸν ἀτυχῆ Ἰωσήφ Διάπην, ἡ δεινοπαθοῦσα καὶ ἀναξιοπαθοῦσα Κρήτη ἐπεθύμει ζῶν τέλος νὰ ἀποτινάξῃ τὸν βαρὺν τουρκικὸν ζυγὸν καὶ ν' ἀποδοθῆ εἰς τὴν γηραιὴν αὐτῆς Μητέρα, τὴν γλυκεῖαν μας Ἑλλάδα, τὴν τόσον φθονουμένην διὰ τὰ ἐπίζηλά της προσόντα. Ἄλλ' ἡ ἄρων ἢ εἰμαρμένη, ἥτις τόσον σκληρὰ καὶ ἀνηλεῆς δείκνυται πολλάκις, ἐκλύσατο καὶ διὰ τὸν ἀτυχῆ Διάπην ἄλλο τι ἢ ἐλευθερίαν Πατρίδος, πρὶν ἴδῃ αὐτὴν ἐλευθερωθεῖσαν, ἢ ἐλευθερώθῃ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ φθαρτοῦ σώματός του, αὐτῆ, αὐτὴ καὶ μόνῃ δι' αὐτὸν ἦτο ἡ ἐλευθερία, αὐτὸ ἦτο τὸ πεπρωμένον τοῦ γενναίου καὶ ἀκαταμαχήτου ἥρωός μας τοῦ ἀγαθοῦ Κρητὸς Ἰωσήφ Διάπην.

Ἄλλως τι ὅ,τι ἐπιθυμεῖ τις δυσκόλως τὸ ἀπολαμβάνει, καθότι φθονεῖται ὑπὸ τοῦ ἄλλου, ἢ ἐν ᾧ μετὰ μεγάλῃς αἴφνης τὸ ἀποκτᾶ δυσκολίας τὸ ἀρπάζει τρίτος τις καὶ οὕτως συμβαίνει αἰωνία πάλη μετὰ τῶν θνητῶν, τῆς αὐτῆς ἢ ἄρων ἀνθρωπότητος δυστυχῶς. Τὰ ἀνδραγαθήματα τοῦ τηλεκλυτοῦ ἥρωός μας Ἰωσήφ Διάπην, ἡ τόση του φήμη ἀνὰ τὰ στόματα ὄλων, ἐπέφερον τὸν φθόνον εἰς ὅμοιον τοῦ δίπουν ζῆλον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ υπερβολικῇ του φθόνῳ ληθμονῶν πρὸς στιγμὴν τὴν λογικότητά του μεταβάλλεται εἰς ἔρπετον ἐκ τῶν δηλητηρειωδῶν ἐκείνων, οὗ ὁ ἰσθόλος ἴδὸς ὑπαισέρχεται εἰς τὰ μυχιαίτατα ἀνθρώπου αἴφνης, ἀμερίμωως διερχομένου τὰ χλοερὰ δάση καὶ τὰς παιδιάδας ἔνθα καὶ τῶν ἀγριω-

τέρων θηρίων τοὺς γαμφοτάτους διέφυγέ ποτε ἔνυχας. Ἡ φαρμακερὰ αὕτη ἔχθρα, ἣ τόσον ἀπόνως χύσασα τὸ δηλητήριόν της εἰς τὰ ἄκμαῖα στήθη τοῦ ἀτυχοῦς ἥρωός μας, μεταμορφωθεῖς οὗτος εἰς φαρμακερὸς ὄφις, ἦτο δυστυχῶς καὶ οὗτος Κρής, ἦτο ἄλλως ἀδελφός του, ὡς δὲ ὁ Κάην βέβηλον ἔθεσεν τὴν χεῖρα τὸ πάλαι ἐπὶ τοῦ ἐναρέτου αὐτοῦ ἀδελφοῦ "Ἄβελ, οὕτω καὶ καὶ ἐδῶ τὸν πολὺκλαυστον τῆς ἐποχῆς μας ἦρωα ἀδελφός του, συμπατριώτης του ποτίζει τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου.

Τίς, εἰς οὗτινος τὰ γενναῖα στήθη ἐνοικεῖ τὸ φλογερὸν τῆς φιλοπατρίας αἴσθημα, δὲν ἔχυσε πικρὰ δάκρυα διὰ τὸν φόνον τοῦ ἀτυχοῦς Ἰωσήφ Διάπη; τίς δ' ἀναμνησκόμενος τῆς γενναίας καὶ εὐγενεῖς τοῦ ἀνδρός πράξεις δὲν αἰσθάνεται σεβασμὸν, ἀγάπην καὶ δὲν χύνει εἰσέτι δάκρυ λύπης ὑπὲρ τοῦ ἀτυχοῦς, εἰς οὗ ἠλπίζοντο διὰ τὸ μέλλον, πολλὰ παρὰ τοῦ λεοντοθύμου τούτου ἥρωός μας; τίς δὲ ὁ μὴ ἐπιφωνήσας κατὰ τοῦ δολοφόνου "τὴν τρομερὰν μου κητάραν νὰ ἔχῃς, ἄνθρωπε, ποταπὴ καὶ ταπεινὴ χαρακτήρ, ἄχθος ἀρούρης, αἰμοδόρε θνητέ".

Καίτοι ἡ ψυχὴ τοῦ μακαρίου ἀνδρός ἀπὸ πολλοῦ ἐκλειπούσα ἡμᾶς, οὐχ' ἦττον ὅμως, οὐχὶ μακρὰν ἡμῶν καίται, ἣ σκιὰ αὐτοῦ δὲν μᾶς ἐγκαταλείπει, μᾶς ἐπισκέπτεται, ζῆ ὁ Ἰωσήφ Διάπης, ἂν καὶ τεθνεῶς, εἰς παντός φιλογενοῦς καὶ φιλοπάτριδος τὰ στήθη περιίπταται ἡ σκιὰ τοῦ ἥρωός μας, καὶ δὲν λησιμονεῖται

εὐκόλως ὁ Λιάπης, ὁ Λιάπης θὰ ζῆ καὶ θὰ ὑπάρχη ἐνὸς τοῦ φλογερὸν τῆς φιλοπατρίας, πῦρ εἰς τὰ στήθη παντὸς Ἑλληνοῦ ἐνοικεῖ. Ὅθεν καὶ ἐν μικρογραφίᾳ ἐκθέτοντες τὰς ἀρετὰς καὶ γενναίας πράξεις, τὰ κατὰ βίου αὐτοῦ, τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα καὶ πῶς ἐγένετο ὁ πτερωτὸς τῶν βονῶν ἀετὸς.

Ἐν τῷ παρόντι πονηματίῳ, ἐν ᾧ ἐμπεριέχεται καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ γενναίου καὶ ἥρωϊκοῦ τῆς ἐποχῆς μας τούτου ἥρωος Ἰωσήφ Λιάπη, ἐπιεικῶς ἄς κρίνη παρακα- παρακαλοῦμεν ἡμᾶς τὸ κοινόν, ἐὰν κατὰ τι ἐφάνημεν ἐλλειπεῖς μερῶν τινῶν τῆς Κρήτης.

Ο ΗΡΩΣ ΙΩΣΗΦ ΛΙΑΠΗΣ

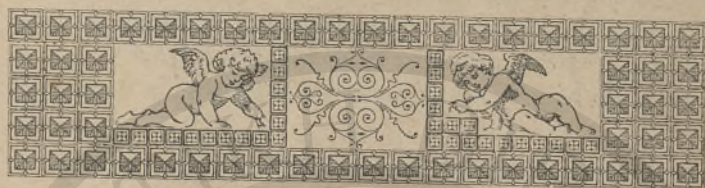
ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΙΩΣΗΦ ΛΙΑΠΗ

Ὁ ἀτυχὴς Ἰωσήφ Λιάπης ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1859, εἰς πολίχνην τινα τῆς ἐπαρχίας Σφακιῶν τῆς Κρήτης, Βυθᾶ καλουμένην, ἐκ γονέων πτωχῶν χωρικῶν ἀλλ' ἐντίμων καὶ φιλοθρήσκων. Ἀγράμματοι δὲ ὄντες οὗτοι οὔτε τὰ τέκνα αὐτῶν ἐσπούδασαν, καθότι καὶ τὸ χωρίον ἐστέρητο τότε δημοδισκάλου, καὶ τὰ ὀλίγα γράμματα τὰ ὁποῖα ἐμάνθανον τὰ τέκνα τῶν χωρικῶν, τὰ ἐμάνθανον παρὰ ἐνὸς οὐχὶ ἐκπαιδευτοῦ διδασκάλου, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα γράμματα ὁ Ἰωσήφ Λιάπης ζῆν τὰ ἐσπούδασεν, ὅθεν ἐμεινεν ἄλοστελῶς ἀγράμματος, οὐχ ἤττον ὁμῶς οἱ γονεῖς τοῦ ἐνεφύσησαν εἰς αὐτὸν τὰς ἐκ παραδοχῆς χριστιανικὰς ἐκείνας ἀρετὰς, αἵτινες εἰς τὸν μετέπειτα βίον ὠφέλησον τὸν Ἰωσήφ Λιάπην, διότι καίτοι ἀγράμματος, ἦτο γλυκὴς τοῖς τρόποις καὶ εὐγενῆς τὴν συμπεριφορὰν.

Ὁ Ἰωσήφ Λιάπης ἐλάτρευεν τοὺς φίλους του, ἠγάπα καὶ ἐσέβετο τοὺς γονεῖς του, γεννηθεὶς ὁμῶς καὶ αὐτὸς εἰς τὴν πολυπαθοῦσαν νῆσον Κρήτην, κατὰ τὴν μικρὰν του ἡλικίαν οὐδὲν ἄλλο ἤκουεν ἐκ τῶν γονέων, εἰμὴ ἀφ' ἡγῆσεις πολέμων, ἀδικίας, σφετερισμοῦς, βιασιτηγας τῶν Τούρκων καὶ ἡ ἀθῶα τοῦ Λιάπη ψυχῆ δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ μεταβληθῆ εἰς ἀπονδον μίσους κατὰ τῶν διαπραττόντων ταῦτα. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ Καλιδαὶ ἐπονομαζόμενοι ἢ Λιάπηδες ἀπέκτησαν τέσσαρα τέκνα, μεταξὺ αὐτῶν ὁ Ἰωσήφ Λιάπης διεκρίνετο διὰ τὴν δεξιόδεξιάν του, τὴν εὐφυίαν του, διὰ τὴν ρώμην καὶ ἀκνυποδίαν του, ὅλοι δὲ οἱ συμπατριῶταί του τὸν ἐθαύμαζον, πολλὰ δὲ καὶ μυσαρὰ ψυχὰ τὸν ἐφθόγγον.

Οι ἡμέτεροι ἀνγκνῶσται θὰ ἰδῶσι ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος πονήματος τὴν εἰκόνα τοῦ πολυθρηνητοῦ Ἰωσήφ Λιάπη, πλὴν καὶ ἡμεῖς θὰ περιγράψωμεν αὐτὸν ὅσον μᾶς ἐπιτρέπει τούτο ὁ ἀσθενὴς μας κάλαμος.

Ἰψήλυθ' ἀναστήματός, μὲ θαξέαν γενειάδα καὶ μακρὸν μύστακα, κερυαῖάζει ἄνδρα σταθεροῦ χαρακτήρος καὶ θελήσεως, οὗ τῆς τυγούτης. Τὸ εὖρὸ αὐτοῦ μέτωπον τιθέμενον εἰς ἀντιπαράστασιν μετὰ τῶν γλαυκῶν ὀφθαλμῶν του προδίδει τὴν σκεπτικότητά καὶ ἔκτακτον αὐτοῦ ἀγγίνοιαν. Τὸ πρόσωπον τοῦ Λιάπη μολονότι μακρὰν ἀπέχει τοῦ νὰ κληθῇ καλλονή, ἐν τούτοις εἶχε τὴν συμπαθητικὴν ἐκείνην ἐκφρασίαν τῆς ἀνδρικῆς ὠραιότητος ἣτις προδίδει τὴν περὶ τῆς σταθερότητος τοῦ ἀνδρός ἰδέαν, ἣτις ἐπὶ μᾶλλον ἐπισφραγίζετο ἐκ τοῦ εἰρωνικοῦ μειδιάματος, ὅπου ἦνθαι ἐπὶ τῶν χειλέων του. Ρίψωμεν βλέμμα ἐπὶ τῶν εὐρέων ὄμων καὶ τὰς οὐ λεπτοφυεῖς χεῖρας τοῦ Λιάπη, καὶ θὰ ἐννοήσωμεν ὅποια ἦ δύναμις αὐτοῦ.

ΣΥΜΠΛΟΚΑΙ

ΟΙ ΦΟΝΕΥΘΕΝΤΕΣ ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΟΙ ΔΙΑΠΗΔΑΣ

Συνέβηκινεν πολλάκις συμπλοκαί, ἕνεκεν κομματικῶν λόγων καὶ πρὸ πάντων φθονερὰ ψυχαὶ ὑπεκύνουσι ταύτας.

Ἦμίρην τινα γνωστὴ Κρητικὴ οἰκογένεια, μετὰ τῶν συγγενῶν τῶν συνεπλάκει μετὰ τῆς οἰκογενείας Διάπη ἢ Βελίτων, τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὁ φόνοσ τῶν δύο ἀδελφῶν Διάπηδων, ἀλλ' ὁ Ἰωσήφ Διάπησ μὴ ἀνεχόμενοσ τοιαύτην προσβολὴν ἐξεδίκαξε τοῖσ ἀδελφοῖσ του φονεύσασ πρόσωπά τινα, τῶν ὡσ προείπομεν ἀνωτέρω ἐνδιαφερομένων οἰκογενειῶν εἰσ τινα χωρίον Φραγκοκράστελον καλοῦμενον.

Ἄμα γνωσθέντοσ τούτοσ, πολλοὶ ἐκ τῶν συμπατριωτῶν, ἐκ λύπησ παρκακινούμενοι, βλέποντεσ τὰσ καθημερινὰσ συμπλοκάσ ἐκ μέρουσ τῶν δύο ἐντέμων οἰκογενειῶν, παρουσιασθέντεσ πρὸσ τὴν Α. Ε. τὸν τότε Διοικητὴν Μαχμοῦτ πασά, τοῦ Νομοῦ Χανίων καὶ ζωηρῶσ παραστήσαντεσ τὰ πράγματα, πρὸσ παθαιν τῶν ἐχθροπραξειῶν ἐκ μέρουσ τῶν ἀδελφῶν τῶν καὶ πρὸσ ἡσυχίαν τοῦ τόπου.

Ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις, διατάξας τὸν ἀρχηγὸν τῆς χωροφυλακῆς καὶ ἐξεδόθη ἐνταλμα συλλήψεως κατὰ Λιάπη, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του πρὸς δὲ τοῦτο ρητῶς ἐξεφράσθη πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῆς χωροφυλακῆς ὁ διοικητὴς, ὅτι ἐντὸς 21 ὥρων ἔπρεπε τὸν Λιάπην ἢ ἀλυσόδετον νὰ ἴδῃ, ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει φονευμένον νὰ ἀγγεῖθῃ πρὸ αὐτοῦ.

Ο ΦΟΝΕΥΘΕΙΣ ΤΡΙΤΟΣ ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ ΛΙΑΠΗ ΥΠΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΟΣ.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν, λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἀπόσπασμα χωροφυλακῆς καὶ στρατιωτῶν ἀνέρχεται τὰ ὄρη καὶ μετὰ πολλὰς καὶ διαφόρους ἐρεύνας ἀνακλύπτει τὰ ἔχνη αὐτῶν τοῖς ὁποίοις διατάσσει νὰ παραδοθῶσιν· ἀλλ' ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως, οἱτοὶ τρέπονται εἰς φυγὴν. Κατὰ τὴν ρητὴν δὲ τοῦ διοικητοῦ διαταγὴν, πυροβολοῦν ἐναντίον των καὶ σφαίρα διαπερῶσα τὰ γενναῖα καὶ ἀκμαῖα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἰωσήφ Λιάπη στήθη καὶ ἀφίκεν αὐτὸν ἄπικτον.

Διαφυγὼν ὁ Ἰωσήφ Λιάπης τὸν τρομερὸν τῶν Γρα τουφεκίων βολῶν καὶ βρωρῶν τὴν περαιτέρω ἐν τῇ πατρίδι του διαμονὴν ἐπικίνδυνον, μετὰ τινῶν ἡμερῶν πλοῦν ἀφικνεῖται εἰς Πειραιᾶ. Περιέμεναν ὅμως τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν, (γενομένης ἐπαναστάσεως), νὰ ἐπανέλθῃ ἐν τῇ πατρίδι του.

Ο ΙΩΣΗΦ ΛΙΑΠΗΣ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ἐκτοτε παρήλθον πολλά ἔτη καὶ ὁ Ἰωσήφ Λιάπης φύσει ἐργατικὸς καὶ τίμιος νέος, ἐπεδόθη εἰς τι βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα, ἡσπασθή τὸ τῆς ξυλουργίας. Ἐκεῖ δὲ ἐν Πειραιεῖ, ὅπου καὶ ἐστῆθη ἡ μόνημος κατοικία του, ἠγαπήθη ὑφ' ὄλων ὅσοι τὸν ἐγνώριζον, καὶ ἐτιμᾶτο ὑπ' αὐτῶν καὶ ὄλων τῶν συμπατριωτῶν του.

Ὅτε δὲ τῷ 1892 ἠκούσθησαν νέαι ταραχαὶ ἐν Κρήτῃ, ἐνεκέν τοῦ Βακουφικοῦ ζητήματος, πληροφορηθεὶς ὁ ἦρωας Λιάπης δι' ἐπιστολῆς φίλου του ἐκ Κρήτης ὅποια βιαιοπραγίαι διεπράττοντο, καὶ ὅποια ἐγκλήματα ἐλάμβανον χώραν ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τῶν Χριστιανῶν, κατώρθωσε νὰ σχηματίσῃ τριανδρίαν, ἧς τὰ φιλοπατρίδα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα πρὸς τὴν μεγαλομάρτυρα αὐτῶν Νήσον Κρήτην, ἐξεδηλώθησαν πολλάκις καὶ ἤτις συνέστατο ἐκ τῶν ἐξῆς προσώπων Γαλάνη, Μαμάλη καὶ Τυάκαλη.

Ὅπως ὁ Ἰωσήφ Λιάπης ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν ἀνδρείων συναδελφῶν του ἀπέπλευσεν εἰς Κρήτην πρὸς κατάπαυσιν τῶν φρικτῶν δεινοπαθειῶν αὐτῆς.

Μετὰ δύο ἡμέρας ἐγένετο σύγκρουσις ἐν τοῖς χωρίοις Ἀρμένων καὶ Βάμου. Ἐκεῖ προσέδαλον διὰ νυκτὸς τὴν τουρκικὴν φρουράν, ἣν εὖρον ἀνέτοιμον, καὶ ἐφόνευσάν τινας στρατιώτας. Τὴν αὐτὴν νύκτα ἐπετέθησαν ἐν Ἀσκύφῃ κατὰ δύο λόχων πεζικοῦ, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ ἐξ τῶν τετραματισμένων στρατιωτῶν, οἵτινες μετηνέχθησαν εἰς Σανίαν, ἐξάγειται ὅτι τὰ στρατεύματα ὑπέστησαν δεινὰς ἀπωλείας.

Ἡ εἰς τὴν πατρίδα του ἄφιξις τοῦ Λιάπη, ἔθεσεν εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἰδίαν τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτῆς Μαχμούτ πασῶν, ὅστις συστήσας σῶμα ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων στρατιωτῶν του Τούρκων καὶ Ἀρβανιτῶν, ἐπέταξεν αὐτοῖς τὴν ἐν πῖνακι κεφαλὴν τοῦ Λιάπη καὶ τῶν συντρόφων του, ἐὰν θὰ καθίστατο δύσκολος ἡ σύλληψις αὐτῶν.

Τὸ οὕτω σχηματισθὲν ἀπόσπασμα ἤρξατο πάραυτα (ἀπὸ τῆς ἰγς πρωΐνης ὥρας) τὴν ἀναζήτησιν τοῦ Λιάπη καὶ τῶν συντρόφων του. Ἡ προσοχὴ αὐτῶν ἐστράφη κακ' ἀρχᾶς εἰς τὰ χωρία Καψόδαον ἢ

Παππαδιδῆς Ραῦμα, Ροδόκονο καὶ Βορίτζια. Ἦρχονταν νὰ ἀπελπίζονται περὶ ἀνευρέσεως τοῦ Διάπη, ὅτε αἰφνης κατὰ παράδοξον τῆς τύχης σίμπτωσιν, εἰς τῶν στρατιωτῶν παρετήρησεν ἐν Ροδοκόνῳ, φυγδίκον τινα μεθ' οὗ ἐγνώσθη, ὅτι διέμενε ὁ Διάπη. Καὶ ἐνθ' ὁ ἐν λόγῳ φυγδίκος ἀμέριμνος ἔφερε εἰς τὴν χεῖλη τὴν λάγηναν, ἵνα βροσισθῆ, βολοφόρος σφαῖρα ἀφῆκε αὐτὸν ἄπνουν. Εἰς τὸν γδοῦπον τοῦ πίπταντος σώματος, ἀπήντησαν αἱ ὕλακκαί τοῦ κυνός του, αἰτίνας ἔδωσαν καιρὸν τῷ Διάπῃ νὰ ἐννοήσῃ τὸν κίνδυνον, ὃν διέτρεχεν καὶ νὰ τραπῆ εἰς φυγὴν.

Ὅτε δὲ πλέον εὐρίσκατο μακρὰν παντός κινδύνου, ἐσκέψθη ὀρμηότερον περὶ τῆς θέσεώς του. Θὰ ἦτο ἀπροσίγη τὸ νὰ ἐξαικολουθήσῃ ἀγωνιζόμενος κατὰ τῶν Τούρκων ὡς ἦτο. Ἐκ τοῦ ἀγῶνος τούτου οὐ μόνον οὐδὲν θὰ κατώρθου, ἀλλὰ διέτρεχε τὸν κίνδυνον νὰ ἀπολέσῃ αἰφνηςῶς καὶ τὴν ζωὴν του, ἥτις καθίστατο ὠφέλιμος εἰς ἄλλην τινα περίστασιν. Διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ δι' ἄλλους περισπασμούς κατέφυγεν καὶ πάλιν εἰς Πειραιᾶ, ἐνθα ἐπεδόθη εἰς τὸν καταρτισμὸν ἰσχυροῦ σώματος, θυνάμει τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐπανάστασιν, μέχρις οὗ θὰ ἐδίδατο πληρεστάτη δικαιοσύνη εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς Πατρίδος ἀγωνιζομένους ἀδελφούς του.

Ἦθελῆσα νὰ πιῶ νερὸ, γιατί εἶχα δηψάση,
μὰ καὶ νὰ πιούμεε τὰ σκυλιὰ δὲν θέλουν νὰ μᾶς δοῦνε!
μὰ σφαῖρα τὴν λαγίνα μου μοῦ ἔστειλαν νὰ σπᾶσῃ
ἀκόμη πρὶν τὰ χεῖλη μου προφθάσουν νὰ βραχοῦνε!

Ἦ σφαῖρ' αὐτὴ τὸ στόμα μου ἔχει διαπεράσῃ
καὶ πρὶν προφθάσω ὦχ! νὰ πῶ, χάνω τὸ φῶς τοῦ κόσμου,
αὐτὴν τὴν σφαῖρ' ὁ Διάπης μου ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσῃ,
γιατί ἡ σωτηρία του ἐστάθη ὁ θάνατός μου!

Ἦς ἔπεσα ἀγιάτρευτα μὲ τὴν πληγὴν ἐκείνην,
ἀρκεῖ ποῦ αἷμα τούρκικο πολὺ θὰ νὰ στοιγίσω!
ἐὰν ἡ δόλια μου ψυχὴ τὴν γῆν αὐτὴν ἀφίνη,
ἀρκεῖ ποῦ γιὰ τὸν Διάπη μου τὸν κόσμον θὰ ἀφίσω!

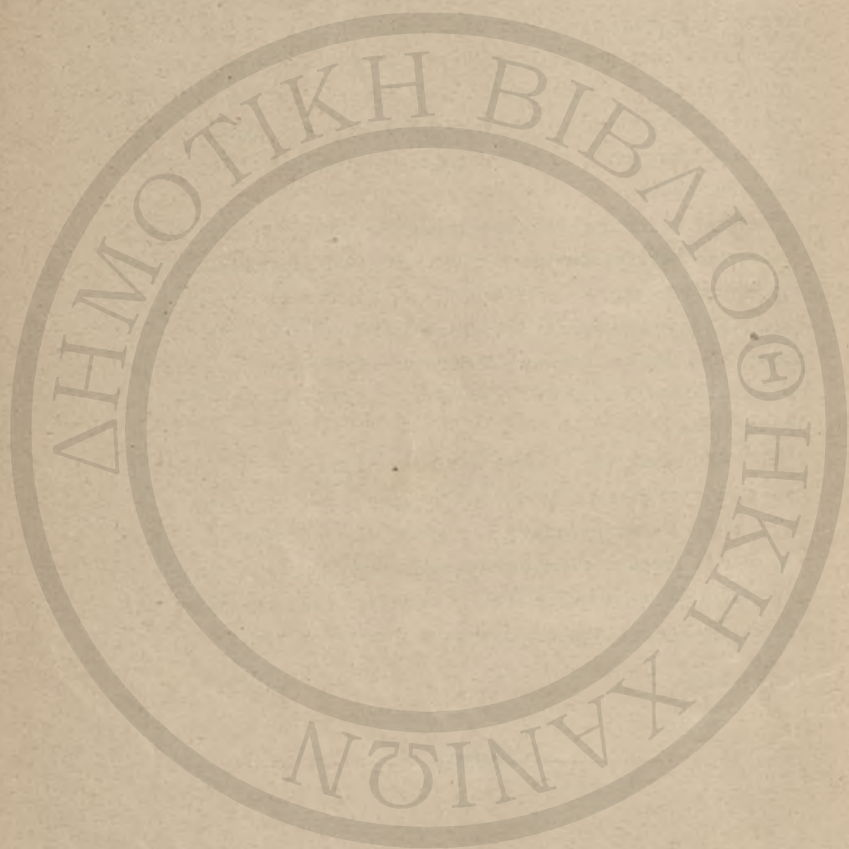
Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἰωσήφ Λιάπη ἐν Πειραιεὶ, φόνοι ἄλλε-
πᾶλληλοι διαπράττοντο κατὰ τὴν χριστιανῶν. Ἐξώθεν τῆς Ρεθύμνης
κατεκρεουργήθησαν τρεῖς χριστιανοὶ ἀπολύτως ἄνευ κρίσεως· Ἐν Κα-
σταλλίῳ Μυλοποτάμῳ ἐδολοφονήθησαν ἑτεροὶ δύο χριστιανοὶ. Ἐν
Ἄγυιξ, εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἐκ τῶν Χανίων ἐδολοφονήθησαν δύο
χριστιανοὶ, ἐκ τοῦ χωρίου Ρήσθου τῆς Κυθωνίας. Καὶ ἀλλαχοῦ παρό-
μοιοι συνέδρασαν φόνοι, οἱ δὲ Χριστιανοὶ Ρεθύμνης κλείσασατες τὰ ἐαυ-
τῶν καταστήματα.

Μαθὼν ὁ ἐν Πειραιεὶ διακείμενος ἀείμνηστος Ἰωσήφ Λιάπης, τῆς βί-
αιοπραγίας τῶν Τούρκων κατὰ τῶν Χριστιανῶν, περυσιάσθει ἐνώπιον
τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης, εἰς ἣν ἐξέφρασε τὴν ἀπόφασιν
ἣν ἔλαβε, ἥτοι νὰ μίσχεται ὑπὲρ Πίσταως καὶ Πατρίδος, καὶ νὰ μὴ
παύσῃ, εἰμὴ ἀφοῦ ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις θέσῃ τέρμα εἰς τὰς ὑπ'
αὐτῆς κατὰ τῶν Χριστιανῶν κατεσκήτων τῆς Νήσου διαπραττομένης
βιαιοπραγίας.

Ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀμύνης κατιδοῦσα τὰ δίκαια τῶν Χριστιανῶν
παράπονα προσέφερε τῇ ἡρωῖ ἡγεμονίᾳ χρηματικὴν χορήγησιν.

Ἐξ ἄλλου ὁ Ἰωσήφ Λιάπης κατ' ὀρωπε νὰ συναθροίσῃ καὶ ἐξ ἐρχό-
νου, τῶν ἐν Πειραιεὶ οἰκούντων Κρητῶν, ἱκανὸν χρηματικὸν ποσὸν δι'
οὐ προμηθεύῃη πολεμικάδια. Τέλος συλλέξας ἀρκετοὺς ἄνδρας ἐπέ-
στρεψεν εἰς Κρήτην ἔνθα ἦτο ἀναγκαία ἡ περυσία του.

12

ΜΑΧΑΙ ΚΑΙ ΑΝΔΡΑΓΑΘΗΜΑΤΑ ΙΩΣΗΦ ΛΙΑΠΗ

Μετά τινα χρόνον, τὸ πλείον ἐφ' οὗ ἐπέδωκεν ὁ Ἰωσήφ Λιάπης καὶ οἱ ὄπαδοί του, ἠγκικροδόλαι ἐνώπιον τοῦ Πύργου τῆς ἐπαρχίας Χανίων. Ὁ ἥλιος κατ' ἐκείνας τὰς στιγμὰς ἔρριπτεν νοχελῶς τὰς ἐκ τοῦ ὕπνου ἀναχειρομένας ἀκτίνας τοῦ, χρυσίζων τὰ ὕδατα τοῦ ἀρχιεπαλάγου, καὶ διδῶν ἐνέκφραστον μεγαίαν εἰς τὰ θαυμάσια τῆς πολυμάρτυρος νήσου τοπία.

Ἐπειδὴ ὁμοίως ὁ Πύργος ἐφρουρεῖτο ὑπὸ ἰσχυρᾶς δυνάμεως τούρκων στρατιωτῶν παρέκαμψαν τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπως ἐπιστρέψωσι. Ὅντως δὲ, ὅτε τὸ σκότος κατέστη ἐπικισθητὸν, ἐπέστρεψαν καὶ ἀφρομήξαντες κατὰ τοῦ φρουρίου ἐφόνευσαν εἰκοσάδα τινῶν στρατιωτῶν καὶ κατέσχων 18,000 φουσεγγίων, μεθ' ἰκανῶν ὀπλῶν συστήματος Γαλλ. Μετὰ τὴν νίκην ταύτην ὁ Ἰωσήφ Λιάπης μετὰ τοῦ μικροῦ στρατεύματός του μετέβη εἰς χωρίον τι κκλούμενον Ἀνώγεια, (τριῆμα Ρεθύμνης) εἶθι ἐκλήθη καὶ κοσμοπάρου, βαπτίσας τρία τέκνα συμπατριωτῶν του ὀλίγον ὕστερον μετὰ τοῦτο μετεμφισθέντες ἀπῆλθον εἰς Μίρθιον τῆς Ρεθύμνης ἐξηκολούθησαν ἀγωνιζόμενοι ἐνοσπεύοντες τὸν πανικὸν τοῖς κατοικοῖς καὶ ἰδίᾳ τῶν ὀθωμανῶν.

Τὴν ἐπομένην τῆς ἐν Πύργῳ μάχης, οἱ Τούρκοι συναντήσαντες ἐν Χανίοις δύο χριστιανικοὺς ἀφόνευσαν αὐτοὺς ἐλθικοῦμενοι

Η ΕΝ ΠΛΑΤΑΝΙΑ ΣΦΑΓΗ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

Ὁ ἡμέτερος ἦρως μάλῶν τὴν ἄδικον σφαγὴν τῶν δύο χριστιανῶν ἐσπευσε εἰς τὰ περίεξ τῆς Ρεθύμνης, ἵνα βοηθήσῃ τοὺς πάσχοντας ἀελοφύς του. Εἰσβαλὼν ἐξ μετὰ τοῦ μικροῦ στρατοῦ του, ἐν μέσῳ ἡμέρᾳ καὶ μὲ γυμνά ἔψη εἰς Πλατανιᾶν—χωρίον τουρκικὸν—πολλοὺς μὲν ἐφόνευσε, πλειοτέρους δ' ἐτραυμάτισε ἐν οἷς καὶ δύο παιδιὰ.

Οἱ Τούρκοι μολόντες τὴν φοδερὰν καταστροφὴν τῶν ἐν Πλατανιᾷ ὁμοθητικῶν τῶν, ἀνταπέδωσαν τὰ ἴσα εἰς τρεῖς χριστιανούς χωρικοὺς οὓς συνήντησαν εἰς τὰ περίεξ τῆς Ρεθύμνης. Πλὴν τούτων δὲ ἐγνώσθη ὅτι καὶ εἰς Πέραμα—Τουρκικὸν Δικαστήριον—πολλοὶ χριστιανοὶ ἐσφάχσαν.

Μένει πνέων ὁ Ἰωσήφ Λιάπης διὰ τὴν νέαν ταύτην σφαγὴν τῶν χριστιανῶν κατέβηεν εἰς τὸ χωρίον Δαμάστκ ἐνθα συνεπλάκη μετὰ τῶν ὀθωμανῶν ἀποδίδων ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.

Ἦδη ὁ τριακοστός ἐκ τῶν ἀντιπάλων ἐπιπτεν ἄπνους ὅτε οἱ ἄλλοι ἐτραύπησαν ἀτάκτως εἰς φυγὴν.

Μετὰ τὴν νέαν ταύτην νίκην, ὁ Λιάπης μετὰ τῶν ὀπαδῶν του κατέλαβε ἀμυντικὴν τινα θέσιν ἐνῶ ἰσχυρὸν ἀπόσπασμα Τούρκων χωρσφυλάκων ἤρχετο κατ' αὐτοῦ. Τὸ ἐν λόγῳ ἀπόσπασμα ἐδέχθη ἰσχυρὸν πῦρ, ὅπερ βαρὺς ζημίαις τοῖς ἐπέφερε. Δυστηγῶς ἐνῶ ὁ Ἰωσήφ Λιάπης ὠχμικλώτιζε δύο ἐκ τῶν ἀντιπάλων ἐγθρική σφαίρα ἐτραυμάτισε καρδίαν ἐν τῶν ἐπανάστατων!.....

16

Η ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ

ΣΑΚΗΡ ΠΑΣΣΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΫΧΟΝΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΠΡΟΣ ΣΥΛΛΗΨΙΝ
ΤΟΥ ΔΙΑΠΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΙΑΣ ΤΟΥ

— — — — —

Ὁ Ἰωσήφ Λιάπης μετὰ τὴν σφαγὴν τῶν χωροφυλάκων ἀπεσύρθη ἀνενόγητος, ἐν ᾧ τὸ χ' ρίο, ἐγένετο ἀνάστατον διὰ τὸ σημεδιηκός.

Ὁ Διοικητής, ἐντρομος, ἔσπειρε νὰ προσκαλέτῃ εἰς συμβούλιον τοὺς προύχοντας τῆς νήσου, ἵνα συσχεθῶσι περὶ ἐξολοθρεύσεως τοῦ φεβερῶ ἀντάρτου.

Ἡ εἰδησις αὕτη δὲν ἤργησε νὰ σιλέξῃ τὰς ἀκοὰς τοῦ Διαπῆ, ὅστις πάραυτα ἔγραψε πρὸς τὸν Διοικητὴν τὴν κάτωθι ἐπιστολήν, ἣν ἐπεμψεν διὰ τῶν δύο χωροφυλάκων οὓς εἶχε ἠχμηλωτίσῃ.

Ἐξοχότατε,

Ἐφ' ὅσον αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Κρητικοῦ Λαοῦ δὲν ἐκπληρωθῶσι διὰ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Ἰραδῆ, καὶ ἐφ' ὅσον αἱ τουρκοὶ ἐξοκολουθοῦν σφάζουν καὶ καταπιέζουν τοὺς Χριστιανοὺς, οὐδὲ πρὸς στιγμὴν θ' ἀπαύσω, ὑπερασπιζόμενος τὸ δίκαιον τῶν ἀδελφῶν μου. Μόνη ἡ σύλληψίς μου θ' ἀπιφέρῃ τοῦτο... Σὰς ἀναμένω λοιπὸν νὰ μὲ συλλάβετε.....

Η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ

Ὁ Διοικητὴς τῆς νῆσου διέσπειρε ἐγκυκλίους προτρέπουσα τοὺς κατοίκους νὰ φονεύσῃσι τὸν Λιάπη, ἐὰν συνήντων αὐτόν. Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη εὔρε ἡχώ παρὰ τῶ ὄχλῳ. Οὕτω φανατικὸς τις μουσουλμάνος παρουσιάσθη εἰς τὸν Διοικητὴν, ὑποσχόμενος ἐν πίνακι τὴν κεφαλὴν τοῦ ἥρωος. Ὁ Διοικητὴς ἐνόησε, ὑπετέθη εἰς αὐτὸν διαχιλίαις λίρας.

Ὁ ἄνω μνημονευθεὶς Τούρκος, ἀφ' ἐνὸς μὲν, ἐκ φατριαστικοῦ ὀρμώμενος, ἀφ' ἑτέρου δὲ παρωτρυνόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ὑποσχεθέντος βάρου, συνῆλθε 18 ὁμογενεῖς του, ριψοκινδύνους, καὶ ἐπλίσαζ αὐτοὺς δι' ἑπλων Γκρά, ἀπῆλθε πρὸς σὺλληψιν τοῦ Τουρκομάχου Λιάπη.

Τὸ κίνημα τοῦτο ἐγένετο γνωστὸν αὐτῷ, ὡς καὶ ἡ διαχιλία ἀμοιβή. Πρώτη φροντίς αὐτοῦ ὑπῆρξε ἡ αὐξήσις τῆς συμμορίας του, πλὴν τοῦτο κατέστη ἀδύνατον, ὡς ἐκ τῆς ταχείας ἐλεύσεως τῶν γενναίων Τούρκων. Ἀποτυχὼν εἰς τοῦτο, ἐφρόντισε νὰ θέσῃ ἐν ἀμύνη τοὺς συντρόφους του, καὶ μετημριεσθεὶς μετέβη εἰς προὑπάντησιν τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ Λιάπης, ἰδὼν τοὺς Τούρκους, πληριασάσας ἐχαιρέτισεν αὐτοὺς εὐγενέστατα. Οἱ Τούρκοι, μὴ ἀναγνωρίσαντες αὐτόν, τὸν ἀντιχαιρέτησαν καὶ τὸν ἠρώτησαν ποῦ μετέβαινε.

Εἰς τοῦτο οὕτως ἀπήντησε ἀτελῶς:— Εἰς Χανία.

Καὶ μὲ τὴν σειρὰν του ἤδη, τοὺς ἠρώτησε ποῦ μετέβαινον ἐκεῖνοι.

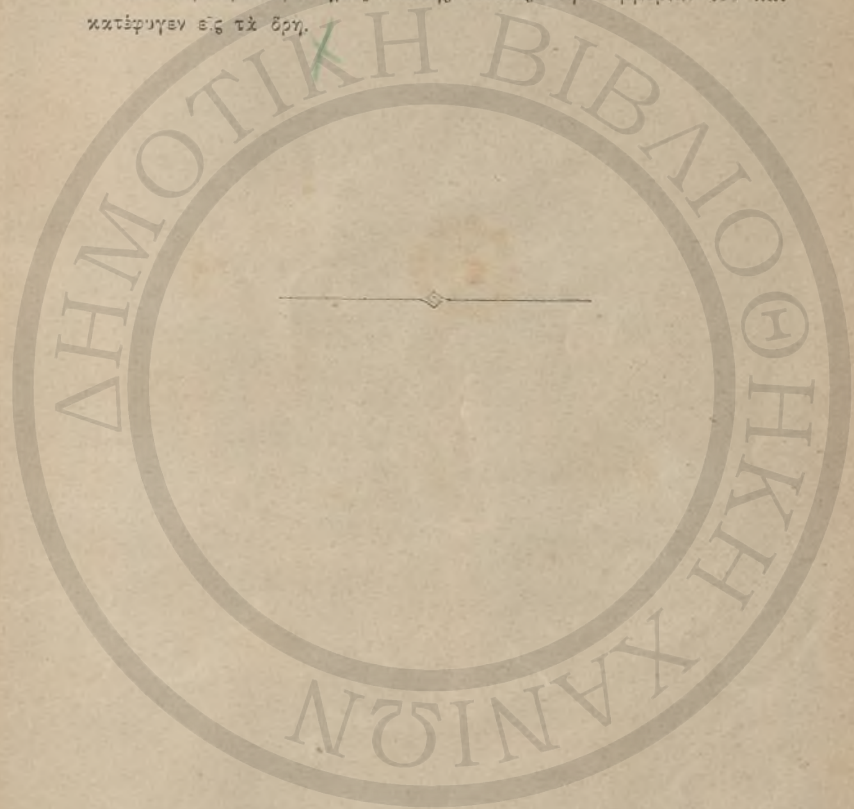
— Πρὸς ἀπάντησιν τοῦ Λιάπη, ἀπήντησαν. Μήπως γνωρίζετε ποῦ εὕρισκατε;

— Μάλιστα, γνωρίζω. Εὕρισκατε ἐνταῦθα, πρὸς τὰ ὀπίσθια καὶ ἐὰν θέλετε νὰ τὸν συλλάβητε, εἰμι πρόθυμος νὰ σὰς ὀδηγήσω ἐγὼ, ἵνα ἀπχλαχθῇ ὁ τόπος τοῦ ἀνδρὸς τούτου. Πρὸς τοῦτο ἔμωε θέον νὰ διμοιράσῃτε τὸν στρατὸν σας εἰς δύο.

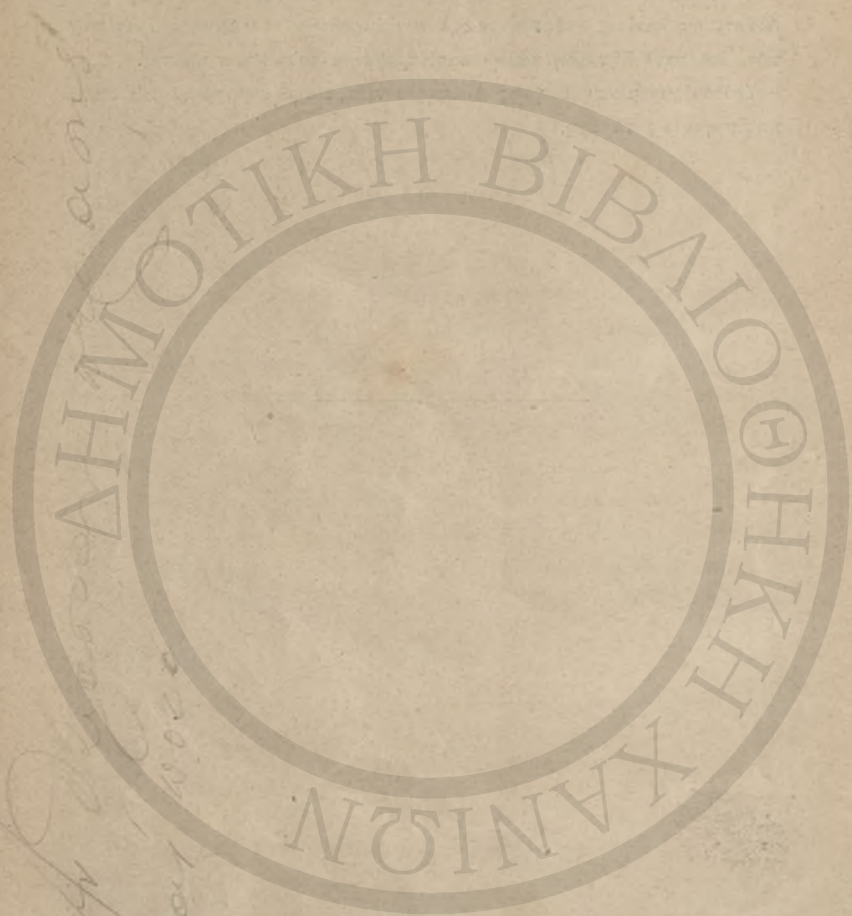
Ὁ Τούρκος ὀπλαρχηγὸς ἐνέκρινε τὴν γνώμην τοῦ μετημριεμένου Λιάπη, διμοίρασε τοὺς ἄνδρας του εἰς δύο καὶ ἠκολούθησε αὐτόν. Ὅτε ὁμῶς ἀπεχαιρέτισεν αὐτόν καὶ κατεσκόπευε τὸ μέρος, ἔπερ τῆ ἐπέδειξεν, ὁ Ἰωσήφ Λιάπης, ἐξάγει τὸ περίστροφόν καὶ φονεύει τὸν γενναῖον ἐκ τοῦ φανατισμοῦ Τούρκου. Εἰς τὸν πυροβολισμὸν τοῦτον,

ἀπίνυτρε χάλκινα ἐτέρων, ἀκολουθημένης ὑπὸ σίμερων. Οἱ ὄπλαδοὶ τοῦ
Λιάπη, ὡς λέοντες ἐπέπεσαν κατὰ τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Σακίρ στρατιω-
τῶν, καὶ μετὰ λυσισώδη πάλιν κατέστρεψαν αὐτοὺς κατὰ κράτος.

Τούτου γενεμένου, ὁ ἥρωὺς Λιάπησ συνέλαξε τὴν συμμορίαν τοῦ καὶ
κατέφυγεν εἰς τὰ ὄρη.

ayr. 20

Handwritten notes in Greek:
Εθνική Βιβλιοθήκη
της Δημοτικής Βιβλιοθήκης
αριθ. 20

Handwritten signature

Handwritten signature
1890

Ο ΛΙΑΠΗΣ ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ

✱

Πάντοτε ἐν μεταημεύσει ὁ Λιάπης, κατήλθεν εἰς Χανία καὶ καθύσχε εἰς χριστιανικόν τι καφενεῖον, διέταξε τὸν καφεπόλην νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς παρευρισκομένους ἐκεῖ, κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην Τοῦρκοι πελάτκι του, ποτόν τι τῆς ὀρέξεώς των.

Τὰ ποτὰ προσφέρθησαν, καὶ καὶ μετ' ὀλίγον ὁ Λιάπης ἐγερθεὶς ἔρριψεν ἀργυροῦν μετζίτιον ἐπὶ τοῦ δίσκου καὶ ἀπῆλθεν. Ὁ καφεπόλης προσεκάλεσεν αὐτὸν λέγων :

— Περιμένετε Κύριε, ἰδοὺ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ταλλήρου Σας!.....

— Ἡ ὀνομασίκα—Κύριε—δὲν μὲ ἀρμόζει, ἀπεκρίθη οὗτος. Καλὸ μὲ ἀλλως τε Ἰωσήφ Λιάπης, καὶ θὰ γνωρίζετε βεβαίως ὅτι οὐδέποτε λαμβάνω ὑπόλοιπα.

Κερκινὸς ἐνσκήπτων ἐν πλήρει θύρῃ δὲν θὰ προῦξένει τοσαύτην συγκίνησιν, τοσαύτον φόβον ὅσον αἱ λέξεις αὗται «Εἰμι ὁ Ἰωσήφ Λιάπης!...»

Οἱ ἐν τῷ καφενεῖῳ Τοῦρκοι ὀχρότεροι νεκροῦ, μὲ καρδίαν πᾶλλουσαν μέχρι διαιρηξέως καὶ μέλη τρέμοντα ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, τὸ μὲν ἓνα σώσει τὴν ζωὴν των, τὸ δὲ ἓν ἄγγελίωσι τὴν ἐν χανίοις ἀφίξιν τοῦ Λιάπη τῇ Ἀστινομίχῃ. Ὁ Λιάπης ὁμως μὴ ἀπωλέσας χρόνον ἐγένετο ἀφαντος πάραυτα, καὶ μετὰ τινα χρόνον ἀφικνεῖτο εἰς τι παλαιὸν καπηλεῖον, γνωστὸν τοῖς πᾶσι καὶ καλούμενον «Γῶμος» ἐνθα ἀπκνητίζετο δύο τοῦρκοις ἐφένεισεν αὐτοῦ.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΤΟΙΣ ΚΑΤΟΙΚΟΙΣ ΧΑΝΙΩΝ

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἰωσήφ Διάπη ἐκ Χανίων, ἀφίσεως ὡς προεπιόμεν τῆς δύο νεκροῦς οἷς εἶχε φονεῖσθαι καθ' ὁδόν, διευδύνθη εἰς Τούρκωτην πρὸς περισσύτεραν ἀσφάλειαν! Ἀνακνηθεὶς ἐκεῖ ἐπὶ δύο ἡμέρας.

Ἄλλ' ἢ τοιρική Διοίκησις μαθούσα τὴν ἀφίξιν τοῦ Διάπη ἐν Χανίοις, ἤρξατο ἀναζητοῦσα αὐτὸν, καὶ θύσασα ὀλοκλήρον τὴν ἐν Χανίοις φρουρὰν ἐπὶ ποδός. Ἄλλ' ἢ τούρκοι στρατιωτικὰ περιήλθον καθ' ἔλγην τὴν πόλιν μὴ εὐχθίντες οὔτε ἔγχεσ ἀυτοῦ νὰ ἴδωσι.

Ἐπιστρέφοντες ἐξουργισμένοι κατὰ τοῦ ἀτρομήτου Διάπη, εἶρον καθ' ὁδόν τὰ δύο πτώματα οἷς εἶχε φονεῖσθαι ὁ ἥρωσ, καὶ μετακόμισαν αὐτὰ ἐν ἀλλαλαγμοῖς ἐν Σανίχ.

Μετὰ τὸν φόνον τοῦτον ὁ Ἰωσήφ Διάπης ἔλαβε τὴν πρὸς Τούρκων ἄγυσιν ἐνθα ἐναθῆς μετὰ τῶν συντρόφων του ἀπήλθεν εἰς τὰ πέριξ τῆς Σούδας. Ἐνῶ ὁμοσ μετέδκινον αὐτόθι: σινακτῆσας καθ' ὁδόν πέντε χωροφύλακας, σινετλάκη μετ' αὐτῶν καὶ τρεῖς μὲν ἐφόνευσαν, δύο δὲ ἠδυνήθησαν νὰ διαφύγωσι. Μετὰ τὴν συμπλοκὴν ταύτην ἔσπευσε νὰ σινακτῆσθαι εἰς Βαρκί ἢ Πρίσνερον πρὸς ἀσφάλειάν του.

Ἐνεκα τῶν πολλῶν μύχων του, ὁ Διάπης μετὰ τῶν ὀπαδῶν του διέμεινε εἰς Βαρκί ἑκαπέντε ἡμέρας ἐν ἀναπαυθῇ. Ἐκτὸς τούτου ὁμοσ ἐαλείπετο νὰ πύσῃ τῆς βιοπραγίας του πιστόμενος ἐκ τῆς τελευταίας ἀποφάσεως τοῦ Διοικητοῦ.

Τύχῃ ὁμοσ κακῇ δὲν παρήλθον πολλὰ ἡμέραι καὶ νέος φόνος ἤγγελλθη εἰς Ἀτσιπόπολον. Γνωρίζων λοιπὸν ὁ Διάπης ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ χωρῇ ὑπάρχει Τούρκος τις ἐκ τῶν φανατικωτέρων καὶ μαθὼν ὅτι οὗτος ἦτο ὁ φονεὺς, ἐξῆλθεν πρὸς καταδίωξίν του.

Ὁ Διάπης πρὸ πολλοῦ ἐξῆται τὸν ρηθεῖτα Τούρκον (διότι αἱ βιοπραγίαι του, ἢ ὁμίτης του, ὁ φανατισμὸς του εἶχον φιάση εἰς τὸ ποιῆσαι plus ultra τῆς μισανθρωπότητος) πλὴν μέχρι τούδε τοῦ διέφυγε τῶν χειρῶν.

Ο ΦΟΝΕΥΘΕΙΣ ΠΡΟΔΟΤΗΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΕΡΙΧΩΡΑ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

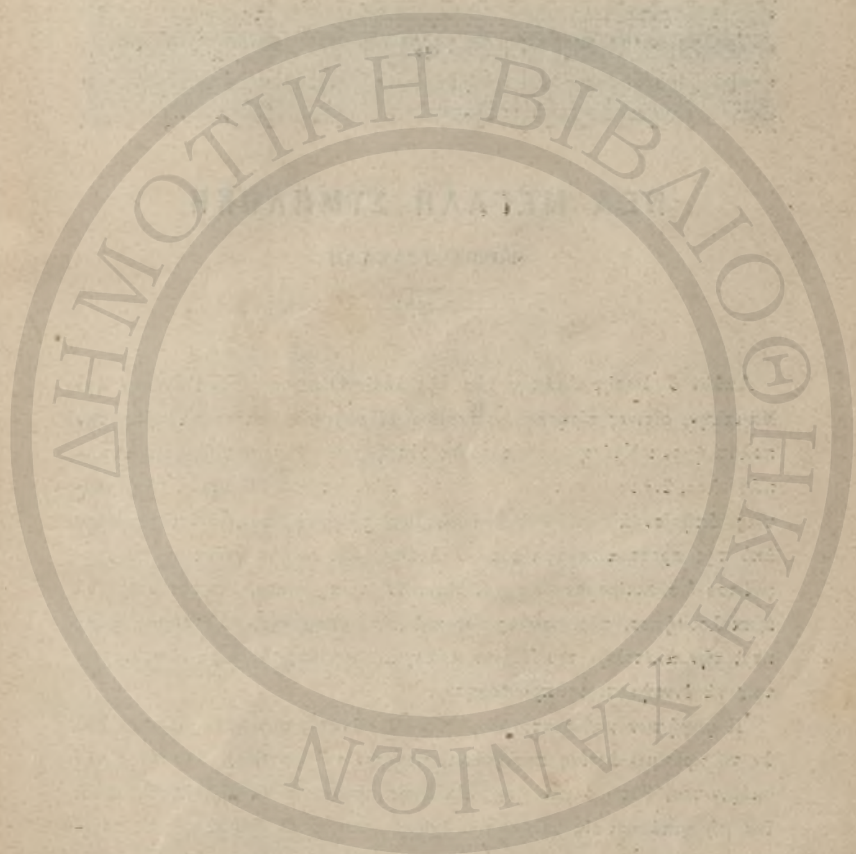
Δὲν παρήλθον πολλὰ ἡμέραι, καὶ ὁ ἥρωσ Ἰωσήφ Διάπης μαθὼν τὴν προδοσίαν, ἐνόσ τῶν φανατικωτέρων τούρκων, (πρὸς ἐμπαιγμὸν τῶν

τούρκων στρατιωτῶν) ἐπιστρέψας καὶ πάλιν ἐν Χανίοις, μετημφιεσθεὶς τὸν γαλακτοπώλην, εἰς τρόπον, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ ἀναγνωρισθῆ ἔκ τῶν ἐκεῖ ἐντοπίων τούρκων, στρατιωτῶν καὶ πολιτῶν.

Ὁ Ἰωσήφ Διάπης ἐν μετημφίεσει, περιῆλθε ὀλόκληρον τὴν πόλιν, πωλῶν γάλα, χωρὶς νὰ ἐννοηθῆ ἐπ' οὐδενὸς, μέχρις οὗ ἀνεκάλυψεν τὰ ἔγνη τοῦ προδότου του, δώσας πρῶτον αὐτῷ νὰ πῆ τὸ γάλα καὶ μὴ προφθάσας νὰ καταδιώσῃ τὴν χεῖρα ἐκ τῶν χειλέων, πιροβολεῖ καὶ φονεῖα τὸν φανατικώτατον προδότην του. Οἱ ἐκεῖ πλησίον παρευρισκόμενοι τούρκοι γείτονες, ἔσπεισαν, ἀλλ' ὁ ἦρωας ὡς ἀστραπή διασχίζον αὐτούς, ἀπῆλθεν καὶ πάλιν εἰς Ψιλλορήτην, σινδριασκεδάζον μετὰ τῶν γενναίων ἀνδρῶν του.

27

ΝΕΑ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΜΠΛΟΚΗ

ΦΟΝΟΣ ΤΣΑΚΑΛΗ

Λαβὼν ὁ Ἰωσήφ Λιάπης δὴν τῆς ἀκολουθίας τοῦ, τὸν Γαλάτην καὶ Μάμαλην, οἵτινες εἰρήσθη ἐν παρόδῳ ἀνέλθειν ἀπέδειξαν τὰ πρὸς τὴν πολυτλήμονα Κρήτην τιλοπείριδα κισθητικὰ των, μετέβη εἰς Ἄτριπόπουλον, ἐνθα ὡς εἰπαμεν εἰρσκατο ὁ φανατικός ὀλιγαρχός. Ἐν τούτοις, ὑπῆρξεν ἄδύνατον νὰ ἀνακλιψῶσι τὰ ἴχνη τοῦ, διότι ἐγένετο ἀπὸ τῆς προτεραιῆς ἀφαντος. Ὁ Λιάπης καὶ οἱ δύο γενναῖοι σύντροφοὶ τοῦ διενουκτέρισον εἰς χριστιανικὸν τινα οἶκον, σκοποῦντες νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰς ἐρεῦνας των καὶ τὴν ἐπομένην. Δυστυχῶς ὁμοῦ περὶ τὴν ἀνατολήν τοῦ Ἡλίου κρανηγί, θόρυβος, ὕδρεις ἐδῶσαν αὐτοῖς νὰ ἐνοήκωσι ὅτι προῦδόθησαν.

Ἡ φυγή των καθίστατο ἄδύνατος. Ὁ θάνατός των ἦτον βέβαιος. Καὶ ἐν τῇ κρίσειμῃ ἐκείνῃ περιστάσει, ἤρχισαν νὰ προτείνῃ ἕκαστος τὴν σκέψιν του. Οὕτω ὁ μὲν ἤρωξ Γαλάτης προῦτεινε νὰ ἀλληλοφονεῦθῶσι ἵνα μὴ ἐμπέσωσι εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν των, ὁ δὲ Μάμαλης νὰ ποιήσωσι ἐπρῶτον. Ἐν τούτοις ὁ Λιάπης εἶχε ἕτερον σχέδιον. Ἦτο στρατηγικὰ λίαν εὐφυῆς καὶ γενναῖον.

— Πρὸς τί, εἶπε ὁ ἀνωφελής θάνατός μας; Ἡ πατρίς μας μᾶς ἔχει ἀνάγκην. Ἡμέραν τινα ἴσως μᾶς χρειασθῆ. Ἰσοῦ λοιπὸν τί σῆς προτείνω. Ἡ οἰκία αὕτη ἔχει δύο ἐξόλους. Ἐγὼ λοιπὸν θὰ ἐξέλθω ἐκ τῆς μιᾶς καὶ θὰ ἀρχίσω τὸ πῦρ κατὰ τῶν Τούρκων. Οὗτοι τότε θὰ

νομίσαι, ὅτι εἰμι μόνος καὶ θὰ ἐλθω· πρὸς τὸ μέρος μου. Τότε
σε εἰς λιμναίετε καιρὸν καὶ θραπεύετε. Ἀπὸς θραπεύετε μετα
θῆτε εἰς τὴν ἐκεῖ πλυσίον Ἑλιάν, ὅπου διαμένει καὶ ὁ φιλόπατρις
ἦρωσ Τσακάλης, καὶ προφυλαχθῆτε ἐκεῖ· χωρὶς ἐννοεῖτε νὰ ρίψετε
οὐδένα προβολισμὸν, διότι τότε θὰ ἐννοήσωσι ὅτι εἰσθε μετ' ἐμοῦ.—
Ἐάν ἐξ ἐννηθῶ καὶ ἐγὼ νὰ φύγω, θὰ σὲς ἀνταμῶσω ἐκεῖ καὶ τότε
ἀρχίζομαι τὸ πῦρ.

Ταῦτα εἶπε, ὁ Λιάπης καὶ οἱ τρεῖς λαυτοκάρδιοι ἄνδρες ἀσπασθέν-
τες ἀλλήλους ἐσκορπίσθησαν ὡς συμφωνήθη.

Ἐπὶ οἱ δύο σύντροφοι τοῦ Λιάπη ἐπικύκτον τὰ συμπερισηφέντα, ὁ
Λιάπης ὀπισθεῖς διὰ γαταγκνίου καὶ περιστρίφου κατῆλθε τὴν κλι-
μακκί, καὶ ἀνοιξὰς τὴν θύραν ἤρχισε λυσσῶδες πῦρ κατὰ τῶν ἐχθρῶν.
Πέντε ἄνδρες μέχρι τούδε, ἀπέστειλλεν εἰς τὰς κλιονίσους μονὰς, ἕτε
διακρινὰς τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν—τὸν φανατικὸν Τούρκον, πυροβόλει
κατ' αὐτοῦ καὶ ρίπτει αὐτὸν νεκρὸν. Οἱ λοιποὶ στρατιῶται μετὰ τὸν
φόνον τοῦ ἀρχηγοῦ των, κατελείφθησαν ὑπὸ πανικοῦ, ὅστις ἐπέστρεψε
εἰς τὸν Λιάπην νὰ διασχίσῃ τὸ τάγμα των καὶ μεταβῆ εἰς τὴν ἀνω
μνημονευθεῖσαν Ἑλιάν.

Ἐκεῖ μετὰ τῶν συντρόφων του, συνεπλάκει σοβαρῶς μετὰ τῶν τούρ-
κων, οἷς ἠνάγκασται αὐτοὺς, μετὰ θύο καὶ ἡμίσειον ἡρῶν πῦρ νὰ ὀπι-
στοχωρήσουσι. Κατὰ τὴν συμπλοκὴν ταύτην, ἐφονεύθησαν καὶ ἐτραυ-
ματίσθησαν, ἐκ τῶν ἐναντιῶν πλέοι τῶν 30, ἐνθ' ἐκ τοῦ Λιάπη, ἔπεσε
γενναῖος μαχόμενος, ὁ ἐκ τῶν ἀρίστων Τζακάλης, ὃν λαβὼν ὁ Λιάπης
μετέφερε μετὰ τῶν συντρόφων του εἰς τὰ ὄρη ἐνθα ἐκρύβη.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΞΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Οἱ ἀλλεπάλληλοι φόνοι τοῦ Λιάπη, ἀνέσπειρον τὸν τρόμον εἰς τὴν
Τουρκικὴν κυβέρνησιν, ἥτις διαμαρτυρήθη πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους
τῶν μεγάλων Δυνάμεων. Ταῦτοχρόνως εἰδοποίησεν τὸν ἐκεῖ Ἑλληνα

ἀντιπρόσωπον, ὅτι πᾶσαι τὰ μέσα εἰς τὸν ἥρωα Γυσιῶν Λιάπην νὰ φύγη ἐκ Κρήτης, ὡς καὶ πᾶσαν ἐγγύησιν, περὶ τῆς ζωῆς του, ἐκ μέρους αὐτῶν.

Τοῦτο μαθὼν ὁ Λιάπης, ἐπειδὴ τὰ ἀναγκαιοῦντα αὐτῷ ἤρχισαν νὰ ἐκλείψωσι, καὶ ἐπειδὴ ἡ ζωὴ του διέτρεχε ἔκτοτε τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων, συγκατετέλει νὰ ἀνχωρήσῃ ἐκ τῆς Πατρίδος του.

Τὴν ἐπομένην τὸ ἐκτελοῦν τὴν μεταρῶ Ἑλλάδος καὶ Κρήτης συγκοινωνίαν μετέφερα τὸν ἥρωά μας εἰς Πειραιᾶ.

ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΛΙΑΠΗ

ΤΟ ΒΙΟΠΟΡΙΣΤΙΚΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΛΙΑΠΗ—Ο ΦΟΝΕΥΣ

Ἄπαξ ἀφικθεὶς εἰς Πειραιᾶ, ὁ Ἰωσήφ Λιάπης συνέστησε μικρὸν παντοπωλεῖον, δι' οὗ κατώρθου νὰ πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, μετὰ τῆς μητρὸς καὶ ἀδελφῆς του. Τὰ πράγματα ἐβάδιζον οὕτω μέχρι τοῦ παρόντος ἔτους, ὅτε ἀΨης τὰ ἐν Κρήτῃ ἤρχισαν νὰ θολῶνται. Τὸ ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα τοῦ Οἰκομενικοῦ Πατριαρχείου, ἕκαστος γνωρίζει ὅποιαν σύγκρισιν ἐπέφερεν.

Ὁ Ἰωσήφ Λιάπης, ἕνεκα τῆς ἐπικρατοῦσης ἐν Κρήτῃ ταραχῆς, ἐπεμψε ἑγγράφα τινὰ εἰς τινὰς τῶν αὐτόθι ὀπλαρχηγῶν, ἅτινα κατέσχευεν ἡ Τοῦρκικὴ Κυβέρνησις.

Ὁ Λιάπης ἐνόησας, ἐκ τίνος προέρχετο ἡ προδοσία, ἐθεώρησε καλὸν νὰ ἐξετάσῃ καλῶς τὸ περὶ κατασχέσεως ζήτημα, ἵνα μὴ κατηγορήσῃ τινὰς ἀδίκως. Ἐγραψε λοιπὸν ἐπιστολὴν τινὰ ἣν μετέβη νὰ ρίψῃ εἰς τὸν Ταχυδρομικὸν φάκελλον ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ, διότι ὡς φαίνεται δὲν ἐπρόφρασε νὰ ρίψῃ αὐτὴν ἐν καιρῷ εἰς τὸ Ταχυδρομείον.

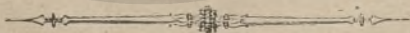
Κακῆ ἡμέρας τύχη, ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ εὗρισκατο καὶ φοιτητὴς τις, οὗτος ἤρωτήσε τὸν Ἰωσήφ Λιάπην, ἐὰν ἤθελέ τι, διότι μετέβαινε εἰς Κρήτην. Ὁ Λιάπης ὁμως στραφθεὶς τῷ εἶπε μετὰ περιφρονήσεως νὰ πᾶσῃ πᾶσιν μετ' αὐτοῦ συνομιλίαν, διότι ἄλλως θὰ τὸν ἐπιλοθῶρε,

προσπερνώντας. Εἰς τοῦτο ἀπ' ἤντησεν λίαν ἀνιδιῶδες οὐτε πρὸς τὸν ἥρωα, ὁ δ' ἀτυχῆς Ἰωσήφ Λιάπης ὀργισθεὶς ἐπράταξε αὐτὸν.

Τότε φίλος τις τοῦ ραπισθέντος προστυχῶν ἐκεῖ, καὶ φοβηθεὶς μὴ ὁ ἥρωας ἐφύσενε τὸν φίλον του, συνέλαβεν ἐκ τῶν ὀπισθίων τὸν Ἰωσήφ καὶ οὕτω κερδήσας καιρὸν ὁ φονεὺς ἐξήγαγεν περίστροφον ἐπιροδοῦλῃσεν ἐξάκις εἰς τὰ στήθη, τοῦ ἀτυχῆος καὶ πολυτλήμονος ἥρωος Ἰωσήφ Λιάπη ἀφῆκε αὐτὸν ἄπνον !!!!!.

Μεγίστη ὄντως ἡ ἀπώλεια τοῦ πολυκαλοῦτου ἥρωος!... Ὁ Λιάπης ἔστις ἰσχυρὸς ἐκδοικὸς οἷος ἀπίστις εἰς τὴν πατρίδα του, ἐκθέτων πάντοτε εἰς κίνδυνον τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν, πρὸς ὅπε ἀπίστις τῶν δικαίων τῆς πατρίδος του, ὁ προστατὴς οὗτος ὀργιστῶν καὶ χυρῶν, ἡ τὰς βικαιοπραγίας καὶ πικρανομίας τῶν Τούρκων πλῆθους αὐτῆ χειρ, ὁ λείων οὗτος τῆς Κρήτης, ἐφονεῖθη ἀώρως καὶ ὑπὸ χειρὸς δυστυχῆος ! τίνας; ὁμοιωθεὶς του ! ! ! ..

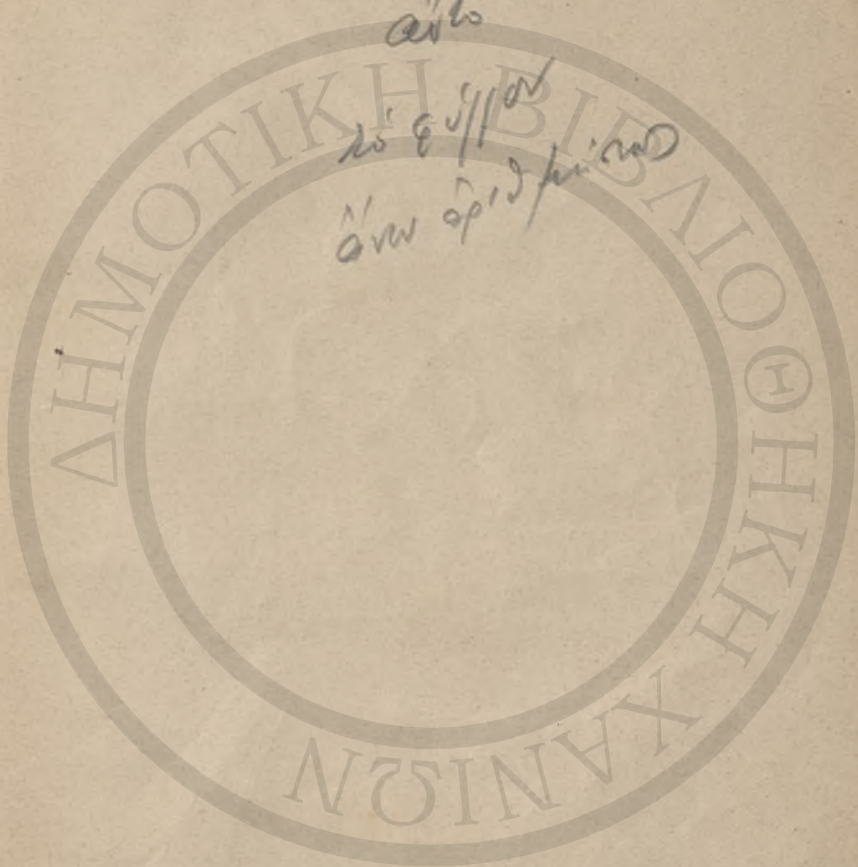
Καὶ ἡ βέδελος χειρ τοῦ δολοφόνου, πλῆττοισα τὸν Λιάπην, ἐπληττε συγχρότως καὶ δύο ἄλλας ψυχάς. Τὴν μητέρα του καὶ τὴν ἀδελφὴν, αἵτινες τίς οἶδε σήμερον εἰς τί σημεῖον θὰ εἶρσκοντο, εἰάν μὴ γενναία καὶ εἰσειγῆς φυγὴ δὲν ἔσωζεν αὐτάς ἐκ τῆς δυστυχίας. Καὶ τὴν εἰσειγῆς τυχὴν φυγὴν, πικραδίδομεν σήμερον εἰς δημοσιότητα καὶ ἡ εἰς τὴν ἄλλως τε λίαν γνωστὴν καὶ τηλεκλυτὴν ... εἶναι ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΤΑΛΗΣ, ὁ λίαν γνωστὸς διὰ τὰς πηλλὰς του ὑπερρείας, ὃς τῆ Παιδείῃ ἡμῶν Ἑλλάδι τῆ γηραιῆ προσηνεύει πολλάκις ! ! ! ..

~~23~~

21/10

21/10/1900
21/10/1900
21/10/1900

35

35

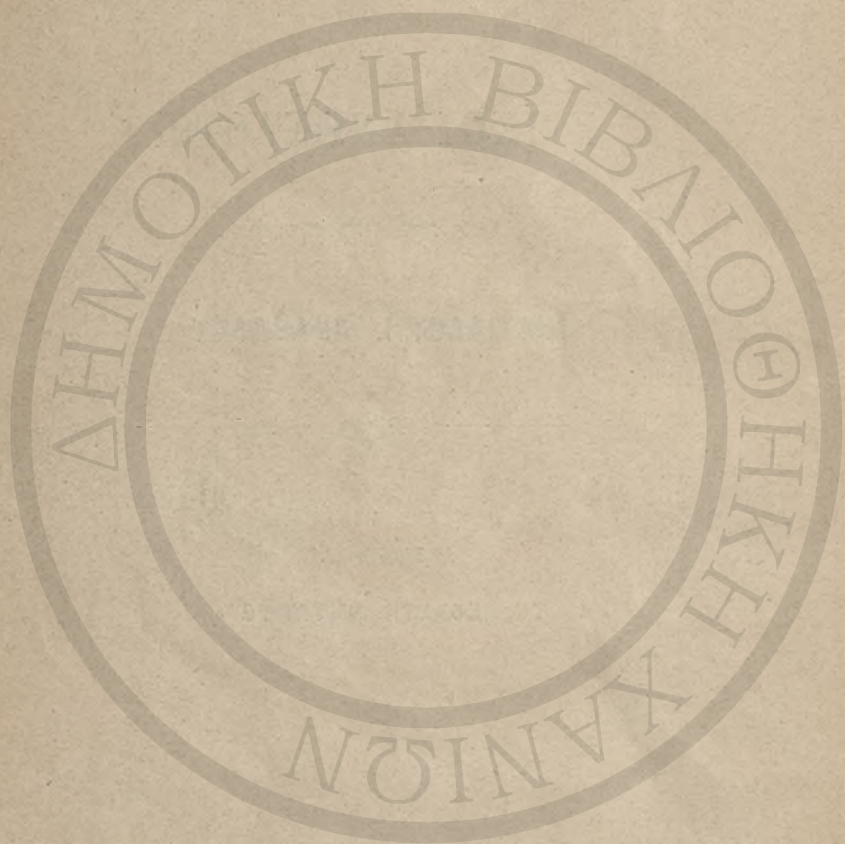
ΣΤΙΧΟΙ ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ

(ἐκ τῶν παρέργων)

ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ Ι. ΑΚΑΒΑΛΟΥ

ΔΙΕΡΟΥΝΤΑΙ

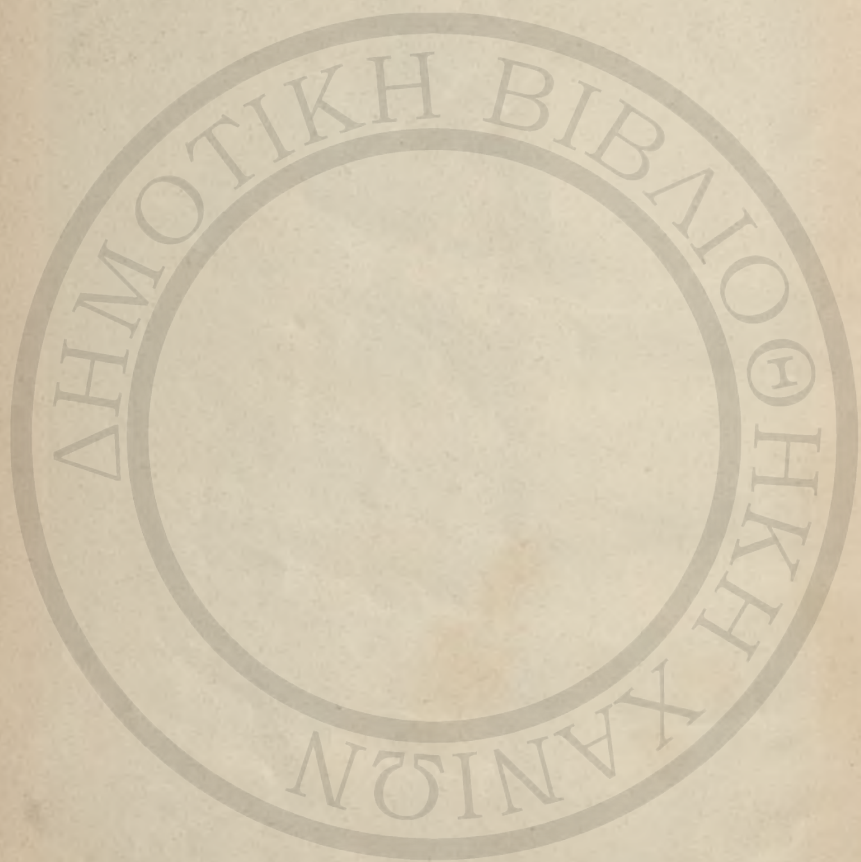
ΤΗ: ΣΕΒΑΣΤΗ: ΜΗΤΡΙ ΤΟΥ

Ο ΗΡΩΣ ΙΩΣΗΦ ΛΙΑΠΗΣ

ΘΡΗΝΟΣ

Γλαυκὰ κύματα θρηνοῦντα, τί ὁ θρήνος σας σημαίνει;
 εἰς τὸν φλοῦθον σας ὑπάρχει πολλή θλίψις κεκρυμμένη!
 Πόθεν ἔρχεσθε;—Φλογόχρους ὁ ὀρίζων σας ζωννύει
 καὶ τῆς δύσεως ἢ αὔρα σᾶς ἐγείρει, σᾶς κυλίει!
 Μήπως ἔρχεσθε ἐκ Κρήτης;—Εἰς τὰς θλιθερὰς ἀκτᾶς τῆς
 μακροχρόνιοις δουλείαι ἠπλώσαε τὰς πτέρυγὰς τῆς,
 τὸν δὲ ζόφον τὸν ὅποιον ἐπὶ τῶν στήθῶν τῆς χυνεῖ,
 τῶν ἀνταρσιῶν ἢ λάμπρις ἐξαστράπτουσα πυρίνη
 διασχίζει πλὴν ματαίως,
 χύνουσ' ἀστραπλῆς μεγάλας, σθεννυμένας πλὴν ταχέως!

Μήπως ἔρχεσθε ἐκ Κρήτης;— "Ἀφετέ την νλ παλαίη,
 κι' ἐνταυτῷ νλ καταρᾶται, ὀλολύζη, κι' ὄλον κλαίη!
 "Ἀφετε αὐτήν νλ κλαίη μετὰ θλίψεως κι' ἀγάπης!
 θυμὰ ὄπλου δολοφόνου ἔπεσεν ὁ ἥρωσ Λιάπης!
 ἔπεσεν ὑπὸ ἐχίδνης δολοφονηθεῖς ὁ λέων,
 "Ἐπεσεν ἢ λαμπρὰ δάφνη αἵματοβαφῶν ὀρέων,
 ἀπὸ αἷματα ἠρώων, κι' ἀπὸ δάκρυα τραφεσαι
 ἔπεσαν τόσαι ἐλπίδες μετ' ἐκείνου μαρανθεῖσαι!

Ἐγὼ δὲ, ὡς πτηγὸν πένθους,
 φάλλω ἤδη τὴν ζωὴν του καὶ τὸν θάνατόν του ἐνθους!

Ο ΛΙΑΠΗΣ ΕΝ ΦΑΛΗΡΩ

Εἰς μονήρη τινὰ βράχον ἀπορροῦγα τοῦ Φαλήρου
μόνος κάθηται πυρέσσων ὁ φιλόπατρις ὁ Λιάπης,
εἰς τοὺς πίδαας τοῦ τῷ κύμα θραύεται μετὰ ψιθίρου
ὡσανεὶ νὰ ἐκινεῖτο ὑπὸ θαυμασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Τὸ ἀτέλειόν του βλέμμα ἀτενὲς ραμβὸν βυθίζει
εἰς τὰ νεφελώδη βῆθη τοῦ ὀρίζοντος καὶ κλαίει!
τὸ δὲ βλέμμα του ἐκείνο ἀποστάσεις διασχίζει
καὶ εἰς τῆς Κρήτης τὰ πελάγη τὰ καθημαγμένα πλέει!

Βαθυσκόιους Ἐλαιῶνας ἔλαιῶν προσωνίαν,
μέσῃ κρυμνωδῶν ὕδρων ἀλλὰ καὶ ἡρωστρόφων
τὸ ρεμβόν του βλέμμα φθάνει καὶ διέρχεται θακρύν
τῆς ἐραβενῆς δουλείας βλέπον ἐπ' αὐτῶν τὸν ζόφον.

Εἰς τὴν χεῖρά του τὴν μίαν φέρει τὸ τυφέκιόν του
καὶ πυρὴν τρικυμία τὴν καρδίαν αὐτοῦ φλέγει,
πρὸ αὐτοῦ ἢ τρικυμία εἶναι τίποτε τοῦ πόντου,
ἐδῶ φλόγες καὶ ἐκεῖ ὕδωρ! — Ἐπειτα τοιαῦτα λέγει!

(Σημ. Τὰ ἐπόμενα διὰ μικρῶν στίχων ποιημάτων, — ὑπερθετικῶς, ὡς
ἐκφωνούμενα ὑπὸ τοῦ Λιόπη ρετρίβοντος.)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΕΙΜΩΝΟΣ

✱

Ἦλθε παγερός ὁ γέρων
ὁ χειμῶν εἰς τὰ πτερά του
ψύχη, νέφη, δένας φέρων,

✱

Λευκὸν δ' ἔχει ἔνδυμά του
τὰς χιόνας, ἅς σωρεύει
ἢ πνοῇ ἢ κρουερά του,

✱

ἐπὶ θυελλῶν ἱππεύει
καὶ τὴν κεραυνὸν, ὡς δόρυ,
φῶ, σβόλου ἔκτο' εἶπει!

✱

Σείοντι σχεδὸν τὰ ἔρη
τρέμουσι κ' εἰς τὰ πελάγη
οἱ ριπῶντες νικηφόροι,

✱

Εἰς τὰ δάτη δ' ἔντα πάγου
καὶ ἱερὰ μίγνυνται φύλλα
ὁ τυρῶν τυρῶνα ἄγει!

✱

Ποῦ τῆς ἔριδος τὰ πτίλα
αἱ γοργαὶ αἱ χρυσαλλίδες
ποῦ τὰ ἀνθή τὰ ποικίλα

αἱ δροσοσταγεῖς ἐλπίδες
τῶν φιλέργων μελισσῶν
τῶν ὁποίων αἱ φροντίδες,
ἵπταμένων, βομβουσῶν
συναθροίζουσι τὸ μέλι
χάριν πάντων καὶ πασῶν;
Ὁ χειμὼν τὰ πάντα θέλει
νὰ μαράνη καὶ μαραίνει,
ἐν ὄρμητικῇ θυέλλῃ
ἔτι ἄνθος θάλλον μένει!

Η ΚΡΗΤΗ ΩΣ ΦΑΣΜΑ

Εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης,
τῆς πολλᾶς θνητῶν καρδίας,
εἰς τὸ πένθος βυθισάσης,

ὄρω, δίκην ὀπτασίας
βαθμηδὸν ἐγαιρομένην
κόρην καλλονῆς ἀγρίας!

Εἶν' ἢ Κρήτη!... λουομένην.
εἰς τὰ αἵματ' αὐτὴν βλέπω,
κ' εἰς τὰς φλόγας καιομένην,

ἐν δὲ ἄνθος Μούσης δρέπω,
καὶ πρὸς τὴν πεφιλημένην
δνύλγην νῦν, τὸ βλέμμα τρέπω!

Φέρει κόμην λελυμένην
κόμην μέλαιναν πλουσίαν
εἰς τοὺς ὤμους ἐρριμένην,
ἔχει τὴν μορφὴν ἡδεῖαν
τὸ σακρῦον δ' αὐτῆς βλέμμα
πνέει τὴν μελαγχολίαν.....

Εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς στέμματος
φέρει δάφνης ποτισθείσης
καὶ ποτιζομένης αἷμα!

φέρει χάλυβος ἀλύσσεις
εἰς τὰς χεῖράς τῆς βαρείας
κ' εἰς τοὺς πόδας τῆς ἐπίσης,

μετὰ πόσης δ' ἀγωνίας
ἀγωνίζεται παλαίει

χάριν τῆς ἐλευθερίας!

Κλαίει, ἢ δειλαῖα κλαίει,
καὶ ἀπὸ τὰ τραύματά τῆς
ἄφθονον τὸ αἷμα ρέει,

καταβρέχον τὰ δεσμά τῆς! X

ΟΙ ΠΑΛΜΟΙ ΤΟΥ ΛΙΑΠΗ

Σκέπτεται ὁ νοῦς καὶ φρίττει

τίνα φοβερὸν ἀγῶνα

νῦν διέρχεται ἢ Κρήτη,

πυκνὰ σμήνη δολοφάνα

οἱ ἐχθροὶ περικυκλοῦσι

τὴν γενναίαν Ἀμαζόνα

σράζουσι καὶ πυρπολοῦσι

καταστρέφουσι χωρία

καὶ τὸ πᾶν λεηλατοῦσι,

ὀπλισμένα τὰ θηρία

κράζουσιν, ὡς σύνθημά των

σφαγῆ—πῦρ καὶ ἀτιμία!

Ἐὐτυχῆ δὲ θύματά των

ἄοπλα, γυμνὰ, πεινῶντα

ἔρμια πολλῶν θανάτων,

πίπτουσιν ἀγωνιῶντα

καθὼς, πίπτουσι τὰ φύλλα,

τὸν χειμῶνα, ξηρὰ ὄντα!

ἐχθρὰ πάντα καὶ ὀργίλα
δὲ αὐτοὺς—πρὸς τοὺς βαρβάρους
πάντα σύμμαχα καὶ φίλα!

μετ' ἀπηλπισμένου θάρρους
αἵματος ἐξαναστίντες,
μάτην χύνομεν χειμάρρους!

Ἄλλὰ φεῦ! Οἱ ἄλλοι πάντες
ἄφωναί, ψυχροί, δειλοί
ὡς μαρμάρου ἀνδριάντες,

βλέπουν ἐν συστύλῃ
τὰ γινόμενα ἐν Κρήτῃ
ἀμερίμως συγηλοί,

καὶ ὄνοῦς αὐτῶν δὲν φρίττει
ἢ καρδία τῶν δὲν πάλλει,
ὁ βραχίον τῶν δὲν πλήττει!

Ἄλλοι ὅμως ἦσαν ἄλλοι,
ἴδη, φαίνεται, ὁ χρόνος
ἔστις πάντα μεταβάλλει

ἄλλαξέ κι' αὐτοὺς συγχρόνως!

Ο ΦΟΝΟΣ ΤΟΥ ΛΙΑΠΗ

Ἐσιώπησεν ὁ Λιάπης καὶ ἐν δάκρυ του σπογγίζων
ἀνεχώρησε βραδέως ἐπιστρέφων εἰς Ἀθήνας!

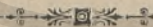
Βαθυμῆδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐνοκτοῦτα ὁ ὀρίζων
τ' ἀικπτόμενα δὲ φῦτα, ὠχρὰς ἔχονον ἀκτίνας!

Φεῖ! ὁ δαίλαιος ἠγνύει ὅτι δολοφόνου στραῖρα
τὰ ἠρωϊκὰ του στήθη τὴν ἐπαύριον θ' ἔκ' πλήξει!
Ναὶ ἠγνύει, — ὅτ' ἡ μαύρη πλέον ἔφθασεν ἡμέρα
καὶ ἦν ἡ τυραννομέγος δρᾶσις του εἶδει νὰ λήξει!

Τὴν ἐπαύριον ἐπάνω τοῦ νεκροῦ ὄδυρομένη
ἔκλαιεν ἡ ἀδελφή του, — τὸν νεκρὸν τὸν ἀδελφόν της,
καὶ τὸ νεκροκράβατὸν του νὰ κοσμήσῃ ὀρμωμένη
κόψασα τῷ ἐπιθέττει τὸν ὠραῖον βόστρυχόν της!

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

	Σέρμ. 1	Σπυρίδων Τσουτσιαννάκης	Σέρμ. 1
Γ. Ναπιέρ	Σέρμ. 1	Μ. Γ. Μακρίδης	» 1
Γεώργιος Ναπιέρ	» 1	Ευστάθιος Χαλυβας	» 1
Αναγνώστης Λιθαδάρας	» 1	Α. Παπαδοσ.λε.ο	» 1
Αντώνιος Λιθαδάρας	» 1	Βασίλειος Αργυριάδης	» 1
Δημήτριος Χρηστοδούλου	» 1	Εμμανουήλ Σεμιενάκης	» 1
Δημοσθένης Πελυχρόνης	» 1	Χρήστος Σκανιάλης	» 1
Θυμάρτος Λουζίνος	» 1	Σπυρίδων Τραβασάρας	» 1
Κωνσταντή Βέης	» 2	Γεώργιος Μομφεράτος	» 1
Δημήτριος Βέης	» 1	Γεώργιος Καρνάζος	» 1
Κορνήγιος Κ. Α. Αγγέλου	» 1	Δ. Γραμπάνης	» 1
Γ. Ζορξέπουλος	» 1	Ν.Γ. Ρέσος	» 1
Λεωνίδα Καριαρόκης	» 1	Αθανάσιος Συμανδέρης	» 1
Γεώργιος Αραγούμης	» 1	Θεοδοσίου Απέργης	» 1
Φραντζέσκος Δέλλιος	» 1	Ανδρέας Φλοριάν	» 1
Νικήτας Λάσκαρης	» 1	Δημήτριος Κουτσιλιής	» 1
Ιωάν. Ι. Σιδεράτος	» 1	Κ. Κ. Θηραϊς	» 1
Μάρκος Κυριακίδης	» 1	Ιωάννης Μαζάκος	» 1
Πρεπή Παπαδάκης	» 1	Ιάκωβος Βιγνικιάκης	» 1
Ευστράτιος Λεάρ	» 1	Χαράλαμπος Μαυρόνης	» 1
Αθανάσιος Αγγελάνης	» 1	Αντ. Λυμπερόπουλος	» 1
Νικόλαος Ασπιώτης	» 1	Ιάκωβος Μαρλακίς	» 1
Σάββας Κονταράτος	» 1	Ιωάννης Πιπίνης	» 1
Άδελφοί Μπάιλα	» 1	Σαράντης Μαντζουρίδης	» 1
Μάρκος Ι. Μανωλακάκης	» 1	Θεόδωρος Αιτωνακάκης	» 1
Ιωάν Βορβαρρίγος	» 1	Ν. Ριζέπουλος	» 1
Μιχαήλ Κωθαίης	» 1	Α. Παπακωνσταντίνου	» 1
Κωνσταντίνος Φλίσκας	» 1	Γ. Λιγερής	» 1
Νικόλαος Γαβαλλάς	» 1	Κ. Χρησιαννάκης	» 1
Ζανής Καλαπας	» 1	Φώτιος Κουτσούνης	» 1
Παναγ. Κολλιαρεκόπουλος	» 1	Γ. Λομπρηνίτης	» 1
Δημήτριος Γκιζελάνης	» 1	Γεώργιος Κοιαννιάκης	» 1
Ανδρέας Δέσποτας	» 1	Δημ. Κουκουλιάρης	» 1
Χαράλαμπος Ποριάκης	» 1	Φίλιπ. Κ. Ριζέπουλος	» 1
Ιωάννης Παπαδάκης	» 1	Πέτρος Πιπτάς	» 1
Ι. Βαλλάς	» 1	Χρήστος Πιπτάς	» 1
Γ. Γαλλάς	» 1	Δημητρίος Πιπτάς	» 1
Αντ. Τριανταφύλλου	» 1	Ιωάν. Πεπεσάκης	» 1
Άδελφοί Γκέτσου	» 1	Παναγιώτης Βέζος	» 1
Π. Οργανίδης	» 1	Πέτρος Μηλαίης	» 1
Λουκάς Δεβιτάς	» 1	Στέφανος Γούναρης	» 1
Χρήστος Ι. Καργόπουλος	» 1	Πλάς Βερζόπουλος	» 1
		Μ. Εάγκολος	» 1

Π. Σταμιταλάκης	Σόμ.	1	Ἀριστοτέλης Δάνος	Σόμ.	1
Δ. Ν. Τριανταφύλλον	»	1	Νικόλαος Πουλιτσάκης	»	1
Σ. Ε. Γιαννίτης	»	1	Γεώργιος Ξενοδόχος	»	1
Ν. Κ. Γιακουμάκης	»	1	Δημήτριος Κοτσίκης	»	1
Ἡλίας Καράλης	»	1	Κυριάκος Στέφανος	»	1
Παναγιώτης Κουτσιτάκης	»	1	Γεώργιος Μισιρλής	»	1
Ἰωάννης Ν. Λουκάκης	»	1	Α. Στεφόπουλος	»	1
Παντελής Κομιτίτης	»	1	Κ. Ν. Κολάκης	»	1
Ἐρμινούηλ Κεφαλάκης	»	1	Γεώργιος Μαρτίνος	»	1
Ν. Δενδρινός	»	1	Γ. Κορωνιστάκης	»	1
Π. Πλατάκης	»	1	Δ. Στατόπουλος	»	1
Μάρκος Δεμίσης	»	1	Ἀριστείδης Τρύφων	»	1
Δῆμος Β. Ἀθανασίου	»	1	Κ. Βαθλολαμαίος	»	1
Γεώργιος Μιχάλης	»	1	Ἀν. Κοκοίλης	»	1
Ἀδὸν Γούρου	»	1	Γεώργιος Δημητριάδης	»	1
Α. Κωνσταντινίδης	»	1	Σπυρίδων Σιγάλας	»	1
Σταύρος Λεβεντάκης	»	1	Γεώργιος Κλερεζάκης	»	1
Γεώργιος Πετρίδης	»	1	Εἰδωρος Βαντούδαλος	»	1
Κ. καὶ Ν. Σοφναίου	»	1	Γεώργιος Καρχηπιώτης	»	3
Μιχαὴλ Κλαπαδόροφ ροισικός	»	1	Δημήτρ. Δ. Μαυράκης	»	1
Ἡλίας Μπαρουξής	»	1	Κωνσταντ. Ράλλης	»	1
Ἀνδρονάχη Ι. Πορράζ	»	1	Ν. Κ. Κατρινουγιαννάκης	»	1
Ἰωάννης Δεϊτσης	»	1	Ν. Κριζάς	»	1
Λυκάς Λ' Πούλου	»	1	Μύρων Κυριακίδης	»	1
Βασίλης Χριστοῦλης	»	1	Μιχαὴλ Ἰωσήφ Λούτση	»	1
Σπυρίδων Δαμιάς	»	1	Κ. Πουλιτσάκης	»	1
Σταύρος Παναγιώτου	»	1	Κ. Παπαλημητρίου	»	1
Γεώργιος Μαυρόνης	»	1	Ἀθ. Λαμπρός (δικηγόρος)	»	1
Ἐρμινούηλ Κ. Λαμπράκης	»	1	Α. Παπαδαμαντάπουλος	»	1
Ἐμμ. Χριστοῦλάκης	»	1	Ἀντ. Παπαπανός (δικηγ.)	»	1
Γεώργιος Λοκίδης	»	1	Παναγ. Τρικατσούλας	»	1
Ἐμμ. Ζαχαριάδης	»	1	Ἰωάν. Μηγερίας	»	1
Δημ. Σ. Μαυράκης	»	1	Κωνστ. Παπαγεωργίου	»	1
Λάμπρος Κυριακούλης	»	1	Λουκάς Παπαγεωργίου	»	1
Ἰωάννης Δενδρινός	»	1	Κωνστ. Ἀρτελαρής	»	1
Ἐμμ. Μορτάκης	»	1	Θεμ. στ. Λαμπρινίδης	»	1
Σοφικλῆς Χριστοῦδης	»	1	Γ. Φιλακοριδης	»	1
Δημ. Σέρμπος	»	1	Κωνστ. Ράλλης	»	1
Γεώργιος Χριστοῦ	»	1	Καρ. Κωνσταντινίδης	»	1
Π. Μαρτύρης	»	1	Βασίλ. Παλαιολόγος	»	1
Κ. Ν' Πέτρου	»	1	Χρήστος Καρολίκης	»	1
Ἀριστείδης Ἡλιάδης	»	1	Γεώργ. Ἰωαννίδης	»	1
Ἀριστείδης Βαλιτάλης	»	1	Παναγ. Πανταζής	»	1
Σ. Καραϊράκης	»	1	Φώτιος Κόσμης	»	1
Κ. Χατσίπουλος	»	1	Δημ. Κουτσόκος	»	1
Ν. Τριγιάς	»	1	Σάββας Κακλαμάνος	»	1
Εὐγέν. Καβιχέρτος	»	1	Κωνστ. Γ. Κωνσταντινίδης	»	1
Μ. Θεοδοριάκης	»	1	Ν. Κακλαμάνος	»	1
Λάμπρος Κωνσταντῆς	»	1	Κωνστ. Κωνσταντινίδης	»	1
Ἰωάν. Μακρετάκης	»	1	Εὐγ. Γγγλέσης	»	1
Εἰδωρος Βιδάλης	»	1	Ἀθαν. Τριπόπουλος	»	1
Νικόλαος Τριανταφύλλου	»	1	Χρόνης Λέτσος	»	1

Γρημ. Φαντάκος	Σόμ. 1
Δημ. Παμφίλλης	» 1
Κ. Εύσταθίου	» 1
Βασίλειος Πτυλίδης	» 1
Βασίλειος Κουρέτης	» 1
Χαρλ. Ν. Βοργιζός	» 1
Ανιστ. Μιτσιάλης	» 1
Κωνσταντ. Κατεβιτής	» 1

ΡΑΜΛΙΟΥ

Μιλτ. Στυράκης	Σωμ. 1
Νικόλαος Μανιός	» 1
Χ. Σπυθάρης	» 1
Δημήτριος Κοντογιάννης	» 1
Δ. Κωνσταντίνου	» 1
Ιωάννης Χάρπας	» 1
Σταύρος Τσολιότης	» 1
Α. Διαγκούρης	» 1
Χρήστος Φ. Θωρακόπουλος	» 1
Κριστόφορος Παυλάκης	» 1
Μιχαήλ Καρμολέγκος	» 1
Μάκκος Σικριδής	» 1
Ηλίας Πάχος	» 1
Ιωάννης Πάχος	» 1
Γεώργιος Πάχος	» 1
Αγαθούλης Αρχοντούλης	» 1
Αθ. Μοιμουτζής	» 1
Κ. Θ. Ράλλης	» 3
Μηνάς Πορτοκαλέγιου	» 1
Ν. Βασιμπέλλας	» 1
Αίμ. Κωνσταντινίδης	» 1
Κ. Καρατζός	» 1
Δ. Δίκκος	» 1
Κ. Συμεωνίδης	» 1

ΜΑΝΣΟΥΡΑΣ

Αριστέιδης Αργυρίνης και Δη-
μητρίου Ραντοπούλου Σόμ. 20

ΚΑΪΡΟΥ

Αλέξιος Ξάντος	Σόμ. 1
Θ. Μ. Γούνης	» 2
Ι. Φαντάκης	» 1
Αθανάσιος Ξάντος	» 1
Αντώνιος Παπαδάκης	» 1
Ν. Βατής	» 1
Γεώργιος Στεργίου	» 1
Ιωάννης Γ. Φιοράκης	» 1
Ανδρέας Μιλάρης	» 1
Αντώνιος Καλλιγόπουλος	» 1
Ηλίας Παλεκανίδης	» 1
Ι. Αθανσιάδης	» 1
Λουκάς Βενετζάνος	» 1
Ματθαίος Τζέε	» 1
Εμμανουήλ Αμδαρζάκης	» 1

ΜΠΑΓΚΟΥΡ

Ι. Ν. Πανταζόπουλος Σόμ. 1

ΒΕΛΓΚΑΣ

Βασίλειος Γαλλινός Σόμ. 1
Ελευθέριος Χ' Κωνσταντή » 1

ΚΟΤΟΥΡ

Γρηγ. Κυριτσιπούλος Σόμ. 1

ΠΟΡΤ-ΣΑΪΤ

Δημ. Νέγρης Σόμ. 1
Α. Λέων » 1

ΜΙΧΑΛΑ ΚΙΜΠΙΡ

Δημήτριος Ξανάκης Σόμ. 1

Σημείωσις τῶν Ἐκδοτῶν. — Ζητοῦμεν συγγνώμην
παρὰ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν καὶ ἀναγνωστῶν διὰ τὰ
διάφορα τυπογραφικὰ λάθη, ἅτινα προήλθον ἐκ τοῦ ὅτι,
πιαζόμενοι ὑπὸ τῶν πολυκρίθμων αἰτήσεων, ἐξεδιάσαμεν
ἐπὶ τὸ ταχύτερον τὴν ἔκδοσιν.

